

**Aizkraukles novada teritorijas plānojuma 2014.-2026. gadam
īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums
(monitorings)**

SIA "SVAN CONSULTING"
2024

Plānošanas dokumenta izstrādātājs:
SIA „Metrum”

Monitoringa ziņojuma izstrādātājs:
SIA “SVAN CONSULTING”

2014.gada 30.jūlijā Aizkraukles novada dome apstiprināja Aizkraukles novada teritorijas plānojuma 2014.-2026.gadam galīgo redakciju (lēmums Nr.134, protokols Nr.8, 3.§), kurā tika iekļauts arī vides pārskata ziņojums teritorijas plānojumam.

Saskaņā ar likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” noteiktajam, plānošanas dokumentiem, kuriem veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, nepieciešams veikt to īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējumu (monitoringu) par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Aizkraukles novada teritorijas plānojumam 2014. – 2026. gadam ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, par kura Vides pārskatu Vides pārraudzības valsts birojs 2014. gada 22. februārī ir izdevis atzinumu Nr. 8.

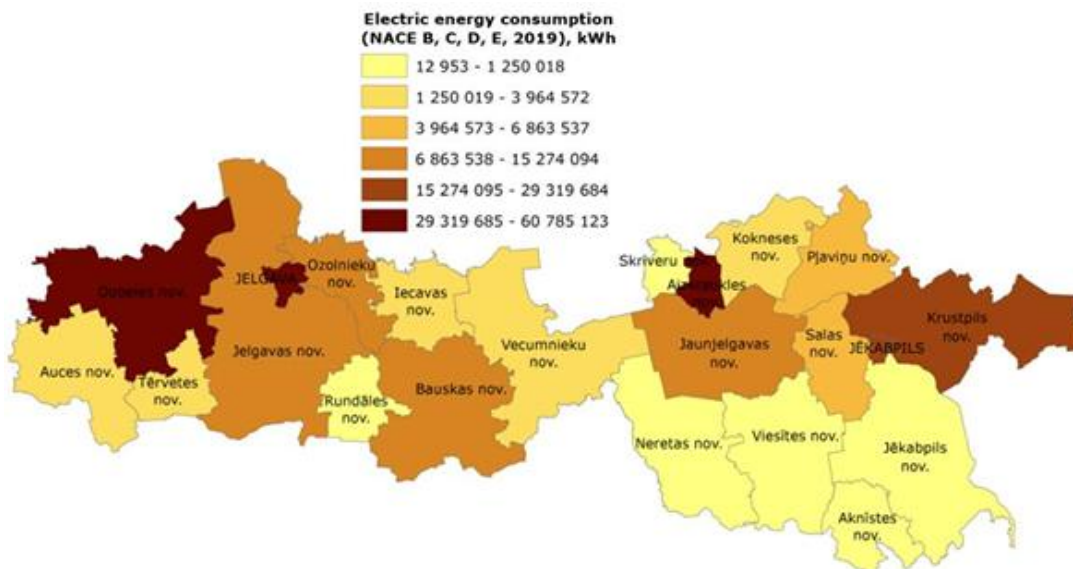
Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
1. Vides (dabas) faktori	Gaisa kvalitāte: - Aizkraukles novada tuvumā neatrodas neviena no gaisa monitoringa stacijām. (Vides pārskata (turpmāk – VP) 13.lpp) - Gaisa kvalitāte kopumā visā novadā ir laba un nav riska pārsniegt piesārņojošo vielu robežlielumus. Iespējama	- Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi Aizkraukles novadā netiek veikti, taču, izvērtējot autotransporta un pārvadājumu pa dzelzceļu intensitāti, kā arī stacionāro objektu radīto izmešu apjomus salīdzinājumā ar Latvijas pilsētu pašvaldībām, kurās gaisa kvalitāte tiek kontrolēta, var secināt, ka novada gaisa piesārņojuma avotu ietekme uz gaisa kvalitāti ir nenožīmīga. Plānošanas dokumenta laikā reģistrētos datus nevar salīdzināt, jo ir palielinājies piesārņojošo vielu emisiju ražojošo iekārtu skaits. Likumsakarīgi, ka ir pieauguši arī emisiju apjomi. - Plānošanas dokumenta laikā pašvaldībā īstenoti šādi projekti, kas tieši ietekmē sakoptas vides un gaisa kvalitāti pozitīvi: - Aizkraukles pilsētas bibliotēkas - informācijas centra rekonstrukcija, energoefektivitātes paaugstināšana un pieejamības nodrošināšana, veicot ielu rekonstrukciju; - Aizkraukles novada domes pirmskolas izglītības iestāžu renovācija, energoefektivitātes paaugstināšana PII “Zīlīte”, Bērzu iela 10, Aizkraukle; PII “Saulīte”, Ziemeļu iela 1, Aizkraukle; PII “Auseklītis”, Sprīdīša iela 3, Aizkraukle; - Aizkraukles novada ģimnāzijas renovācija, energoefektivitātes paaugstināšana;	Gaisa piesārņojuma avoti, kas atrodas novadā, var ietekmēt kopējo gaisa kvalitāti, tomēr ne būtiski.

	traucējoša smaku ietekme Aizkraukles pilsētā, t.sk. apdzīvojuma daļā. (VP 14.lpp)	▪ Aizkraukles 1.vidusskolas renovācija un energoefektivitātes paaugstināšana; ▪ Aizkraukles pilsētas kultūras nama rekonstrukcija un energoefektivitātes paaugstināšana; ▪ Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Aizkrauklē, Spīdolas ielā 8 energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi; ▪ Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Aizkrauklē, Spīdolas ielā 7 energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi; ▪ Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Aizkrauklē, Draudzības krastmalā 1 energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi; ▪ Daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Aizkrauklē, Draudzības krastmalā 3 energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi; ▪ Daudzstāvu dzīvojamās mājas Spīdolas ielas 10, Aizkrauklē energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi; ▪ Daudzstāvu dzīvojamās mājas Lāčplēša ielas 33, Aizkrauklē energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi; ▪ Daudzstāvu dzīvojamās mājas Spīdolas ielas 15, Aizkrauklē energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi. ▪ 2021. gadā realizēti autoceļu ar grants segumu pārbūves darbi: - Ceļš Jaunāres - Ārītes, B1; - Ceļš Stepīni-Asni, A2; - Ceļš Stepīni-Plēsas-Papardes, A2; - Ceļš Asni - Ritsalas B10; - Ceļš Mežvēveri - Melķitāres A1; ▪ Aizkrauklē, veicot ielu sakārtošanas projektus, tika veikta energoefektīva apgaismojuma izveide: Jaunceltnes ielā, veicot pārbūvei un tai pieguļošo teritoriju infrastruktūras sakārtošanu (Maurēnu ielā un iekškvartālos); esošās rūpnieciskās teritorijas infrastruktūras sakārtošana Jaunceltnes un Gaismas ielas teritorijā, (Gaismas ielas posms un Jaunceltnes ielā); esošās rūpnieciskās teritorijas infrastruktūras sakārtošana Mednieku un Gaismas ielas teritorijā (Gaismas ielas posms); pie rotācijas apļa Jaunceltnes un Gaismas ielas krustojumā; Stadiona ielā. ▪ Projekta “Aizkraukles pagasta administratīvās ēkas vienkāršota atjaunošana” ietvaros tiek nomainītas jumta virsgaismas stikla konstrukcijas pret šūnu polikarbonāta konstrukcijām, saglabājot esošo virsgaismas nesošo konstrukciju. ▪ 2023. gadā veikta ceļa "Ausmas-kapi" atjaunošana Aizkraukles pagastā. ▪ 2023. gadā veikta ēkas Lāčplēša ielā 4 pārbūve. ▪ Elektrotransporta infrastruktūra nepārtraukti attīstās. 2024. gadā ir pieejami 4	
--	--	--	--

- Novadā ir īstenoti pilotprojekti, piemēram, elektriskā bezpilota autobusa izmantošana Aizkrauklē.

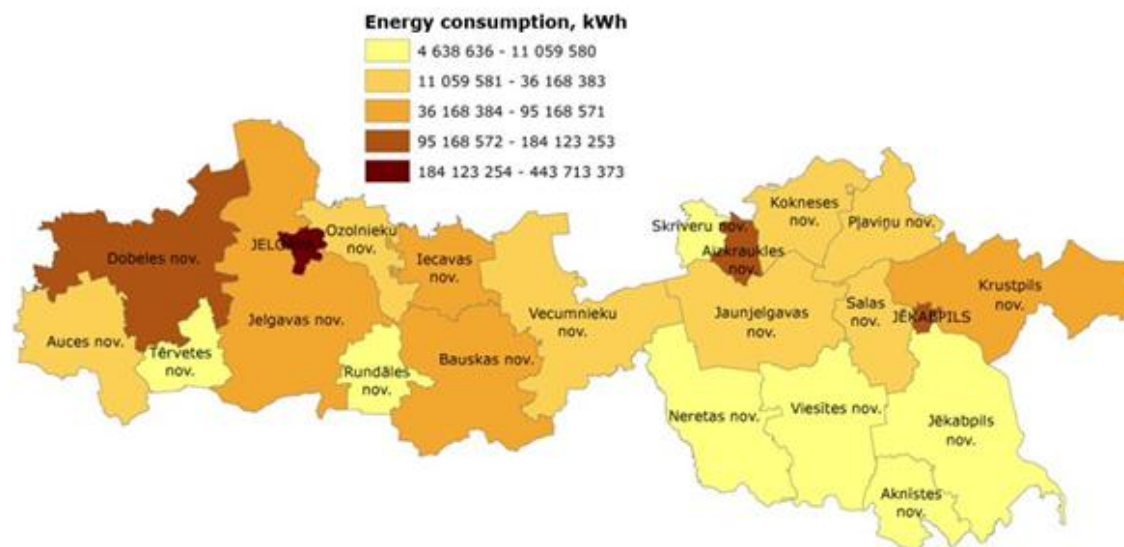
▪ Aizkraukles novadā lielākie stacionārie gaisa emisiju avoti ir SIA “Aizkraukles siltums” katlumāja Rūpniecības ielā 2, SIA “AKZ” katlumāja, CBS “Aizkraukle” asfalta ražotne un SIA “Jeld-Wen Latvia” kokšķiedras plātņu rūpnīca. “Aizkraukles siltums” gadu gaitā ir samazinājis izmešus, nomainījis kurināmo un uzlabojis enerģijas efektivitāti. Problēmas iedzīvotājiem rada SIA “Jeld-Wen Latvija” kokšķiedras plātņu rūpnīcas izmeši un ražošanas trokšņi.

■ Analizējot elektroenerģijas patēriņa struktūru reģiona pašvaldībās 2019. gadā, var secināt, ka pašvaldības, kurās ir attīstīta rūpniecība, elektroenerģija visvairāk tiek patērēta tieši šajā sektorā. Pašvaldībās, kurās nav daudz rūpniecisko uzņēmumu, elektroenerģijas patēriņu galvenokārt veido mājsaimniecības un pakalpojumu sektors. Aizkraukles pilsētā un pagastā ir vislielākais elektroenerģijas patēriņš Aizkraukles novada griezumā un viens no augstākajiem Zemgales plānošanas reģiona griezumā no 29 319 685 līdz 60 785 123 kWh. Skatīt 1. attēlu.

1. attēls. Elektroenerģijas patēriņš 2019. gadā pa NACE darbības veidiem novados Zemgalē, kWh¹

▪ Zemgales reģionā ALTUM līdz šim izsniegto aizdevumu apjoms uzņēmumiem investīcijām energoefektivitātes pasākumos veido 2.29 milj. EUR. Aizņēmumi novirzīti uzņēmumiem investīcijām t.sk., apkures sistēmu energoefektivitātes uzlabošanai, ražošanas iekārtām, aprīkojumam u.tml. Aizkraukles pilsētā un pagastā 2019. gadā siltumenerģijas patēriņš veidoja 95 168 572 līdz 184 123 253 kWh, kas ir augstākais siltumenerģijas patēriņš Aizkraukles novada griezumā. Skatīt 2. attēlu.

2. Attēls. Siltumenerģijas patēriņš 2019. gadā novados Zemgalē, kWh²

Industriālie objekti, kas nodoti ekspluatācijā no 2014.gada:

2014.gads:

1. Pļaviņu HES 330 kV pārslēguma punkta rekonstrukcija, 3., 4., 5.kārtas, AS “Latvenergo”;
2. Pļaviņu HES augšas bjefa celtna sliežu siju un balstu dzelzsbetona konstrukciju

¹ Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015.-2030. gadam, Attīstības programmas 2021-2027. gadam esošās situācijas raksturojums

² Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015.-2030. gadam, Attīstības programmas 2021-2027. gadam esošās situācijas raksturojums

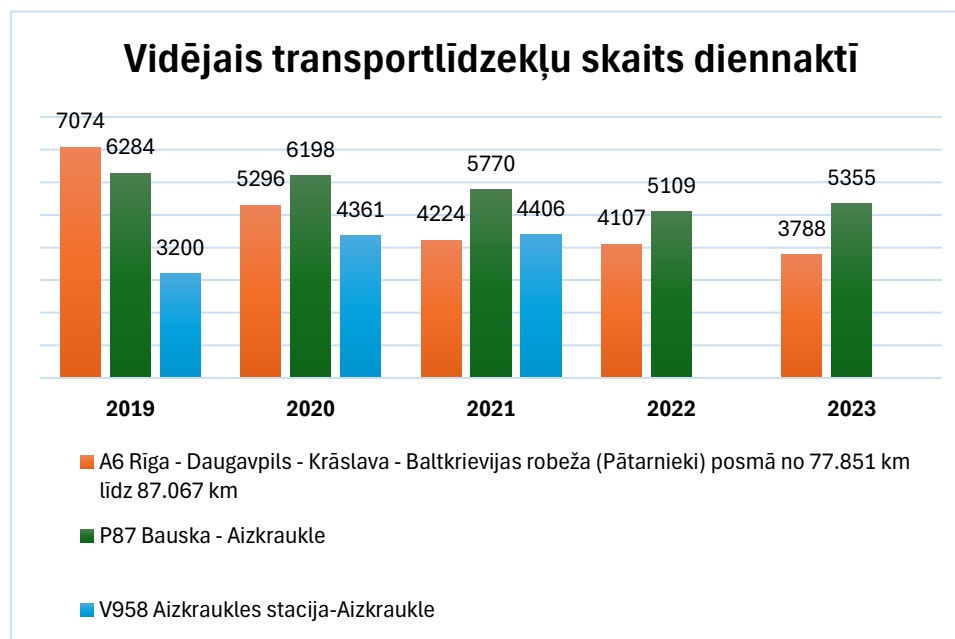
	atjaunošana, AS "Latvenergo"; 3. Šķeldas pārstrādes līnijas izbūve, SIA "AKZ"; 4. Pļaviņu HES apakšstacijas 330 kV EPL līnijas rekonstrukcija, 2.-6.kārta, AS "Latvenergo". <u>2015.gads:</u> 1. Šķeldu katlu mājas izbūve, SIA "Seces koks"; 2. Ražošanas ēkas izbūve, SIA "JELD WEN"; 3. Pļaviņu HES labā krasta autostāvvietas labiekārtošana un drošības sistēmas uzstādīšana, AS "Latvenergo". <u>2016.gads:</u> 1. Biomasas koogenerācijas stacijas un briķešu ražotnes izbūve, 1.kārta, SIA "PELIKANA"; 2. Koogenerācijas stacijas izbūve, SIA "Dalkija Jauna Fabrika"; 3. Granulu pirmsapstrādes kompleksa izbūve ar elektroenerģijas un gāzes apgādes pieslēguma izbūvi LPKS "LATRAPs". <u>2017.gads:</u> 1. Baļķu šķirošanas līnijas izbūve, SIA "AKZ"; 2. Pļaviņu HES hidroagregāta AN1 rekonstrukcija, AS "Latvenergo"; 3. Baļķu glabāšanas laukuma izbūve, SIA "AKZ". <u>2018.gads:</u> 1. Biomasas katlu mājas ar 10 MW katliekārtu un dūmgāzu kondensatoru izbūve, SIA "AKZ"; 2. Divu graudu uzglabāšanas tvertņu izbūve, LPKS "LATRAPs"; 3. Pļaviņu HES dienesta ceļu un laukumu atjaunošana, AS "Latvenergo". <u>2019. gads:</u> 1. Tehniskās apkopes stacija Rūpniecības ielā 11, Aizkrauklē; 2. Ražošanas ēka Rūpniecības ielā 11B, Aizkrauklē; 3. Darbnīca Jaunceltnes ielā 7, Aizkrauklē; 4. Darbnīca Jaunceltnes ielā 13D, Aizkrauklē. <u>2020. gads:</u> 1. Koksnes žāvēšanas kalšu uzstādīšana Rūpniecības ielā 12, Aizkrauklē; 2. Noliktavas pārbūve par ražošanas ēku Bitēnu ielā 18, Aizkrauklē; 3. Granulu ceha piebūve Aizkraukles kokzāģētava "AKZ" Jaunceltnes ielā 7, Aizkrauklē. <u>2021. gads:</u> 1. Noliktavas jaunbūve Enerģētiķu ielā 1A, Aizkrauklē. <u>2022. gads:</u>	
--	---	--

		1. Lauksaimniecības šķūnis adresē: "Jaundārznieki", Aizkraukles pagastā; 2. Vaļēja tipa augstspiediena pašapkalpošanās automazgātava Lāčplēša ielā 21, Aizkrauklē; 3. Noliktavas ēka Rūpniecības ielā 13, Aizkrauklē. <u>2023. gads:</u> Ražošanas ēkas pārbūve Jaunceltnes ielā 7, Aizkrauklē. ▪ Visu šo objektu būvniecība un atjaunošana veikta atbilstoši Aizkraukles novada teritorijas plānojumam. ▪ Saskaņā ar Valsts vides dienesta izsniegto atļauju reģistru Aizkraukles pilsētas teritorijā uzņēmumiem izsniegtas 17 B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas, Aizkraukles pagasta teritorijā izsniegtas 5 B kategorijas atļaujas.³ A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nav izsniegtas. ▪ Laika posmā no 2019. līdz 2023. gadam ir vērojamas svārstības vidējā transportlīdzekļu skaitā diennaktī. Piemēram, 2019. gadā vidējais transportlīdzekļu skaits diennaktī bija 7074, bet 2023. gadā tas samazinājās līdz 5109. Šīs svārstības var būt saistītas ar dažādiem faktoriem, piemēram, ar pandēmijas ilgtermiņa ietekmi uz satiksmi, kā arī ar to, ka vairāk cilvēku varētu izvēlēties attālināto darbu vai alternatīvus transporta veidus. Skatīt 1.tabulā un 1. attēlā. ▪ Ceļa A6 posmā no Rīgas līdz Daugavpilij un Baltkrievijas robežai ir vērojama augstāka satiksmes intensitāte salīdzinājumā ar citiem ceļiem, piemēram, P87 (Bauska - Aizkraukle) un V958 (Aizkraukles stacija - Aizkraukle). Tas norāda uz to, ka A6 ir nozīmīgs transports koridors, kas savieno lielākas pilsētas un reģionus. ▪ Ceļa V958 (Aizkraukles stacija - Aizkraukle) ir salīdzinoši zemāka satiksmes intensitāte, kas varētu norādīt uz mazāku satiksmes plūsmu šajā posmā. Tas varētu būt saistīts ar šī ceļa nozīmi tikai vietējai satiksmei.	
--	--	--	--

³ <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/a-un-b-atlaujas/>

1.tabula. Vidējais transportlīdzekļu skaits diennaktī.⁴

Ceļa Nr.	Ceļa nosaukums	2019	2020	2021	2022	2023	2019 kravas tr. %	2020 kravas tr. %	2021 kravas tr. %	2022 kravas tr. %	2023 kravas tr. %
A6	Rīga - Daugavpils - Krāslava - Baltkrievijas robeža (Pāternieki) posmā no 77.851 km līdz 87.067 km	7074	5296	4224	4107	3788	13	15	14	15	12
P87	Bauska - Aizkraukle	6284	6198	5770	5109	5355	11	11	10	11	9
V958	Aizkraukles stacija- Aizkraukle	3200	4361	4406			5	4	4		

3. attēls. Vidējais transportlīdzekļu skaits diennaktī.⁵

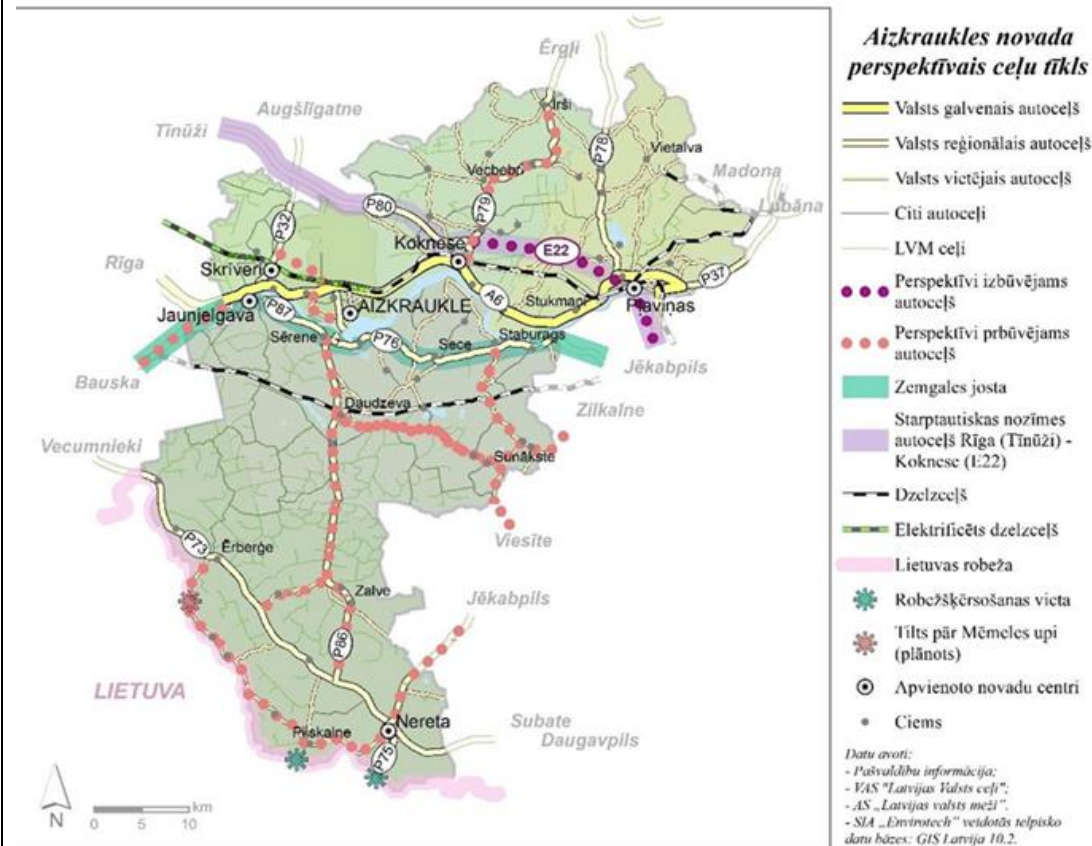
- Esošais ceļu tīkls nodrošina nepieciešamās saites starp ciemiem un esošo novadu

⁴ <https://lvceli.lv/celu-tikls/statistikas-dati/satiksmes-intensitate/>

⁵ <https://lvceli.lv/celu-tikls/statistikas-dati/satiksmes-intensitate/>

centriem, kā arī Aizkraukli, un jaunu pašvaldības ceļu ierīkošana novada teritorijā nav nepieciešama, taču, tāpat kā visā valstī kopumā, arī Aizkraukles novadā nepieciešami autoceļu pārbūves un sakārtošanas darbi, asfaltseguma uzklāšanai dubultās virsmas apstrāde, lai uzlabotu satiksmes drošību un gaisa kvalitāti. Gan valsts, gan pašvaldības ceļu stāvoklis ir apmierinošs.

- Aizkraukles pilsēta izvietota dzelzceļa līnijas Rīga–Daugavpils/Zilupe tuvumā, kas līdz Aizkrauklei ir elektrificēta, kas rada papildus troksni, bet samazina privāto automašīnu izmantošanu, nokļūšanai uz darbu uz attālākām pilsētām un galvaspilsētu.

4. attēls. Aizkraukles novada esošais un perspektīvais ceļu tīkls un satiksmes infrastruktūra⁶

- Aizkraukles novada pašvaldības uzņēmums SIA "Aizkraukles Siltums" nodrošina

⁶ Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

		siltumenerģijas ražošanu un piegādi patērētājiem. Siltumenerģijas ražošana notiek katlu mājā Rūpniecības ielā 2 Aizkraukles pilsētā, Kalna ielā 20 un Kalna ielā 5a Aizkraukles pagastā, kā kurināmo izmantojot dabas gāzi. Kalna ielā 1 A, kurināmo izmantojot šķeldu. Siltumenerģijas pārvadei izmantojam siltumtrases ar rūpnieciski izolētiem bez kanālu cauruļvadiem. Uz 2023. gadu kopējais siltumtrašu garums Aizkraukles pilsētā 9980 m un Aizkraukles pagastā 682 m. Aizkraukles pilsētas siltumenerģijas tirgū Sabiedrības tirgus daļa ir aptuveni 71%, bet lokālo siltumavotu tirgus daļa attiecīgi – 29%. Sabiedrība ar siltumenerģiju apgādā visus blīvi apbūvētos pilsētas rajonus ar daudzstāvu apbūvi. Var uzskatīt, ka visas siltumapgādes zonas pilsētas robežās, kur ir vērā ņemamas siltumslodzes priekš centralizētās siltumapgādes ir aptvertas. Lietotājiem 2023. gadā ir pārdota siltumenerģija 36 315 MWh, kas ir par 7.8 % mazāk, nekā iepriekšējā gadā, jo tas ir saistībā ar siltajiem klimatiskajiem apstākļiem dabā.⁷ ▪ 2022. gadā Rūpniecības ielas 10 katlumājai tika izbūvēta siltumtrase un pieslēgta Šķeldas katlumājai. Kalna ielā 20 tiks uzstādīti divi granulu katli, kas nodrošina siltumapgādi objektam. Kalna ielā 1 A tika uzbūvēta šķeldas katlumāja 0,95 MW, kas nodrošina siltumapgādi Aizkraukles pagastā, paralēli Kalna ielas 5 A katlumājai.⁸ ▪ Saistībā ar būtisku dabas gāzes cenas pieaugumu un svārstībām 2023. gada sākumā Rūpniecības ielā 2, Aizkrauklē tika pārslēgts 3.4 MW gāzes katls uz sašķidrināto propāna – butāna gāzi. Tika veikti ražošanas ēku Rūpniecības 2, Aizkrauklē jumtu un telpu remontdarbi, daļēji nomainīti novecojošie inženiertīkli. Tika uzstādīti saules paneļi elektroenerģijas ražošanai Rūpniecības ielā 2 un Kalna ielā 1 A, ar mērķi samazināt pašpatēriņu. Uzsākta šķeldas novietnes izbūve Kalna ielā 1 A.⁹ ▪ Kopš 2004.gada uzņēmums ir veicis būtiskus kapitālieguldījumus savu pamatlīdzekļu pilnīgā atjaunošanā un modernizācijā. Modernizētas ir katlumājas un siltumtrases, un to kalpošanas laiks ir 30.gadi. Katlu māju jaudas un siltumtrašu caurlaides spējas ir pietiekošas, lai nodrošinātu siltumenerģijas lietotāju pieprasījumu pēc enerģijas un tuvāko gadu laikā nav nepieciešami ieguldījumi pamatlīdzekļu modernizācijā.	
	Ūdens ▪ MK 12.03.2002. noteikumi Nr.118 “Noteikumi par virszemes un	▪ Ūdeņi ir nozīmīgs resurss, kuru izmanto elektroenerģijas ražošanai, tūrismam un rekreācijai, zivsaimniecībai un citām vajadzībām. ▪ Aizkraukles pilsētas un pagasta teritorija ietilpst Daugavas upju baseina apgabalā. ▪ Vislielākā un nozīmīgākā novada upe ir Daugava. Daugavas ūdens pieder pie vāji mineralizētiem ūdeņiem. Daugavas ūdens ir nozīmīgs kā atjaunojamais enerģētiskais resurss, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai – Aizkraukles novadā darbojas Pļaviņu	▪ Pie ūdenstilpnēm ir iekārtotas atpūtas vietas, tomēr teritorijā nav nevienas peldvietas, kas atbilstu Ministru

⁷ Aizkraukles novada pašvaldības SIA “AIZKRAUKLES SILTUMS” finanšu pārskats par periodu 01.01.2023. – 31.12.2023.

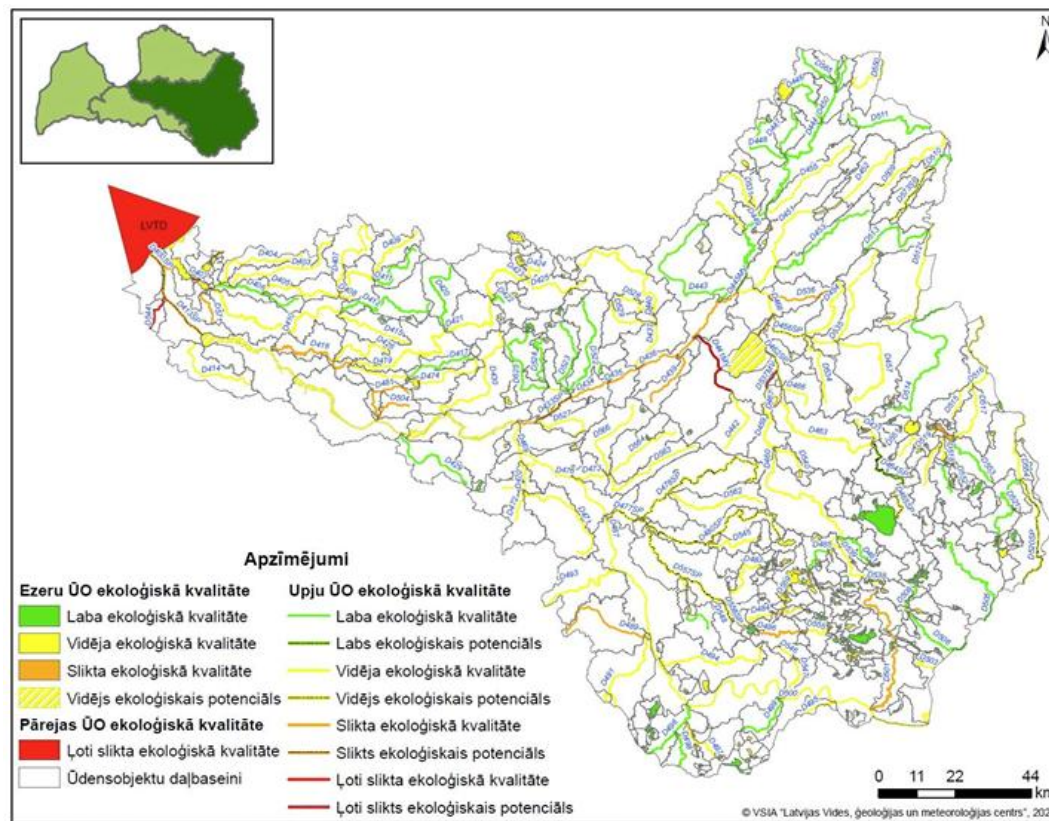
⁸ Aizkraukles novada pašvaldības SIA “AIZKRAUKLES SILTUMS” finanšu pārskats par periodu 01.01.2022. – 31.12.2022.

⁹ Aizkraukles novada pašvaldības SIA “AIZKRAUKLES SILTUMS” finanšu pārskats par periodu 01.01.2023. – 31.12.2023.

	pazemes ūdeņu kvalitāti” nosaka kvalitātes normatīvus virszemes un pazemes ūdeņiem. ■Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.118 Daugavas upe visā garumā Latvijas teritorijā ir karpveidīgo zivju ūdeņi. ■ Nepieļaut jaunas saimnieciskas darbības (attīrītu un neattīrītu notekūdeņu novadīšana (Aizkraukles pilsētas, Aizkraukles ciema un citām blīvāk apdzīvotajām vietām, kā arī viensētām), virszemes notece no lauksaimniecības zemēm u.tml.), kas negatīvi varētu ietekmēt ūdensobjektus. (VP 15.lpp)	HES. Pļaviņu HES ir nozīmīga loma Latvijas enerģētikā – tā jaudas ziņā ir lielākā hidroelektrostacija Baltijā un otra lielākā Eiropas Savienībā un veido daļu no Daugavas HES kaskādes. Pļaviņu HES ūdenskrātuve ir lielākais mākslīgi uzpludinātais virszemes ūdensobjekts Latvijas teritorijā: tās kopējā platība ir 32,4 km² un vidējais dziļums – 14,6 m. Daugavas upes un ūdenskrātuves ūdeņi izmantojami arī zivsaimniecībā un rekreācijā.¹⁰ ■ Pēc Aizkraukles novada pašvaldības ierosinājuma divās iecienītākajās Daugavas peldvietās Aizkrauklē (Pie Kapteiņa krodziņa un pie Aizkraukles pilsētas kultūras nama) 2019.gada jūnijā tika veikta ūdens kvalitātes pārbaude. Saņemtie analīžu rādītāji liecināja – tajās cilvēki var droši peldēties. Ūdens paraugus analizēm, lai noteiktu tajās kaitīgu baktēriju klātbūtni, divās Aizkraukles peldvietās – Daugavā pie Kapteiņa krodziņa un pie Aizkraukles pilsētas kultūras nama – ņēma “BIOR” Pārtikas un vides izmeklējumu laboratorija. Saņemtie analīžu rezultāti liecināja, ka rādījumi ir normas robežās. Vienā no peldvietām paņemtajā ūdens paraugā zarnu nūjiņu baktēriju (<i>Escherichia coli</i>) skaits ir 30 KVV/100 ml (norma – 1000 KVV/100 ml), savukārt zarnu enterokoku baktēriju skaits ir 16 KVV/100 ml (norma – 300 KVV/100 ml). Otrajā peldvietā paņemtajā paraugā ūdens kvalitātes rādītāji ir līdzīgi. Lai arī šīm peldvietām nav oficiāla statusa un likums neprasa veikt regulāras ūdens pārbaudes, Aizkraukles novada pašvaldība apņēmusies vienu līdz divas reizes sezonā veikt regulāras ūdens kvalitātes pārbaudes Daugavā. Par ūdens kvalitātes rezultātiem iedzīvotāji tiek informēti. ■ Aizkraukles pilsētas teritorijā atrodas Dīķis pilsētas centrā un ūdens tilpne - Dīķis Torņu ielā, kuriem 2019.gada rudenī tika veikta paraugu testēšanai, lai noskaidrotu bioloģisko skābekļa patēriņu (BSP5), Ķīmisko slāpekļa patēriņu (KSP) un, kopējās suspendētās vielas (SV). Gan Latvijas valsts institūcijas un normatīvie akti, gan ES direktīva limitē notekūdeņu kvalitāti. Šie parametri obligāti ir jāsasniedz ja tiek izmantotas bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, kā arī ūdens izlaide tiek paredzēta grāvjos vai tekošās ūdenstilpnēs. Pasūtītājs bija Aizkraukles novada pašvaldība, testēšanu veica “BIOR” Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātnes institūts. ■ Rezultāti Dīķim Torņu ielā: - Bioloģiskais skābekļa patēriņš (BSP5), metode - LVS EN 1899-1:1998~, rezultāts $13,5 \pm 1,4$ mg O₂/L (metodes detektēšanas robeža 0,5 mg O₂/L) - Maks. pieļaujamā robeža- 25(mg/l). - Cietās suspendētās vielas, metode - LVS EN 872:2007~, rezultāts $21,0 \pm 2,1$ mg/L (metodes detektēšanas robeža 2,0 mg/L. Filtrs ADVANTEC GA-55) - Maks.	kabineta 2017. gada 28. novembra noteikumiem Nr. 692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība” ■ Vairs nenotiek nekontrolēta organisko un minerālmēslu izmantošana, praktiski pilnībā ir izslēgtas naftas produktu noplūdes no dažādām ražošanas teritorijām. Pļaviņu hidroelektrostacijas (HES) tuvums var ietekmēt ekoloģisko kvalitāti dažādu apstākļu dēļ (plūdi, draudi zivju migrācijai un ekosistēmu pastāvēšanai), tomēr HES piesārņojuma un emisiju ziņā ir salīdzinoši tīra
--	--	--	--

¹⁰ Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

	▪ Viens no potenciāli bīstamākajiem pazemes ūdens piesārņošanas avotiem ir neizmantotie un neapsaimniekotie ūdensapgādes urbumi. (VP 16.lpp) ▪ Pilsētas dīķa tīrīšana un labiekārtošana (VP16.lpp) ▪ ES Direktīva 91/271/EEK "Par pilsētu notekūdeņu attīrīšanu" ▪ Piesārņojums ar naftas produktiem bijušajā dzelzsbetona rūpnīcā Aizkrauklē pie Pļaviņu HES, Dzelzceļa ielā 10. (Vides pārskats IV nod.)	pieļaujamā robeža- <35.(mg/l). - Ķīmiskais slāpekļa pat.(ĶSP), metode - LVS ISO 6060:1989~, rezultāts $65,4 \pm 6,5$ mg/L (metodes detektēšanas robeža 30 mg/L) - Maks. pieļaujamā robeža- 125(mg/l). ▪ Rezultāti Dīķim pilsētas centrā: - BSP5, metode LVS EN 1899-1:1998~, rezultāts $15,5 \pm 1,6$ mg O₂/L (metodes detektēšanas robeža 0,5 mg O₂/L) - Maks. pieļaujamā robeža - 25(mg/l). - Cietās suspendētās vielas, metode - LVS EN 872:2007, rezultāts $\sim 14,2 \pm 1,4$ mg/L (metodes detektēšanas robeža 2,0. mg/L. Filtrs ADVANTEC GA-55) - Maks. pieļaujamā robeža - <35.(mg/l). - ĶSP, metode LVS ISO 6060:1989~, rezultāts $87,2 \pm 8,7$ mg/L (metodes detektēšanas robeža 30mg/L). - Maks. pieļaujamā robeža - 125(mg/l). ▪ Programmas Interreg Europe programma 2014.-2020.gadam Projekta Nr.PGI05271 "Eiropas bioloģiskās daudzveidības aizsardzība no invazīvām svešzemju sugām", saīsinātais nosaukums: "INVALIDIS" ir veikts pētījums par Daudzveidīgās sēdgliemenes lomu Pļaviņu ūdenskrātuves ekosistēmu funkcionēšanā. Info pieejams: https://www.zemgale.lv/informativie-materiali/category/22-prezentacijas ▪ Saskaņā ar Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu un plūdu riska pārvaldības plānu 2022. - 2027. gadam Daugavā pie Aizkraukles ir noteikta vidēja ekoloģiskā kvalitāte. Virszemes ūdens kvalitāti negatīvi ietekmē komunālo saimniecību notekūdeņi, lauksaimniecības un mežsaimniecības notece, pārrobežu piesārņojuma pārnese, rūpnieciskie notekūdeņi. Skatīt 5. attēlā.	ražotne, jo elektroenerģija tiek ražota no atjaunojamiem energoresursiem. ▪ Kaut arī pazemes ūdeņi ir ievērojamāki tīrāki kā virszemes ūdeņi, eksistē to kvalitātes problēmas un piesārņojuma draudi. ▪ Rūpniecisko notekūdeņu novadīšana notiek saskaņā ar Valsts vides dienesta uzņēmumiem izsniegtajām piesārņojošās darbības atļaujām, kuru nosacījumu ievērošanu kontrolē Valsts vides dienests. ▪ Nopietns piesārņojums vēl ir saglabājies objektā "Bijušā dzelzsbetona rūpnīca", kas turpina izplatīties vidē. Piesārņojuma izpēte ir veikta
--	---	--	--

5. Attēls. Daugavas UBA virszemes ūo ekoloģiskā kvalitāte/potenciāls pēc 2014.-2019.g. monitoringa rezultātiem.¹¹

- Pieejamie monitoringa dati liecina, ka lielākā daļa upju un ezeru ūdensobjektu Daugavas upju baseinu apgabalā atbilst vidējai ekoloģiskai kvalitātei - sekojošas aglomerācijas ir izpildījušas ES direktīvas 91/271/EEC (21.05.1991.) prasības līdz 2015.gadam un izveidojušas notekūdens savākšanas sistēmu visas aglomerācijas robežās, kā arī notekūdens attīrīšanas iekārtas šajās aglomerācijās nodrošina pilnvērtīgu notekūdens attīrīšanu: Daugavpils, Madona, Aizkraukle, Koknese, Baloži, Ulbroka, Cesvaine, Mālpils, Preiļi.
- Aizkraukles pilsētā un Aizkraukles pagastā ūdenssaimniecības pakalpojumus sniedz pašvaldības kapitālsabiedrība SIA „Aizkraukles ūdens”. Ūdensapgādei tiek izmantoti pazemes ūdeņi, kuri tiek apstrādāti ūdens atdzelžošanas stacijā. Notekūdeņi tiek attīrīti

1999.gadā (veicis SIA “VentEko”), un pašvaldība jau iepriekšējā attīstības programmā bija paredzējusi pasākumus attīrīšanas darbu veikšanai. Nepieciešamie līdzekļi ir ievērojami un pārsniedz pašvaldības finansiālās iespējas, tāpēc pašlaik topošajā attīstības programmas jaunajā redakcijā paredzēts attīrīšanas darbu izmaksas segt no Nacionālās programmas līdzekļiem.

¹¹ Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. - 2027. gadam.

notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs. Aizkraukles notekūdeņu aglomerācija attēlota 6. attēlā.

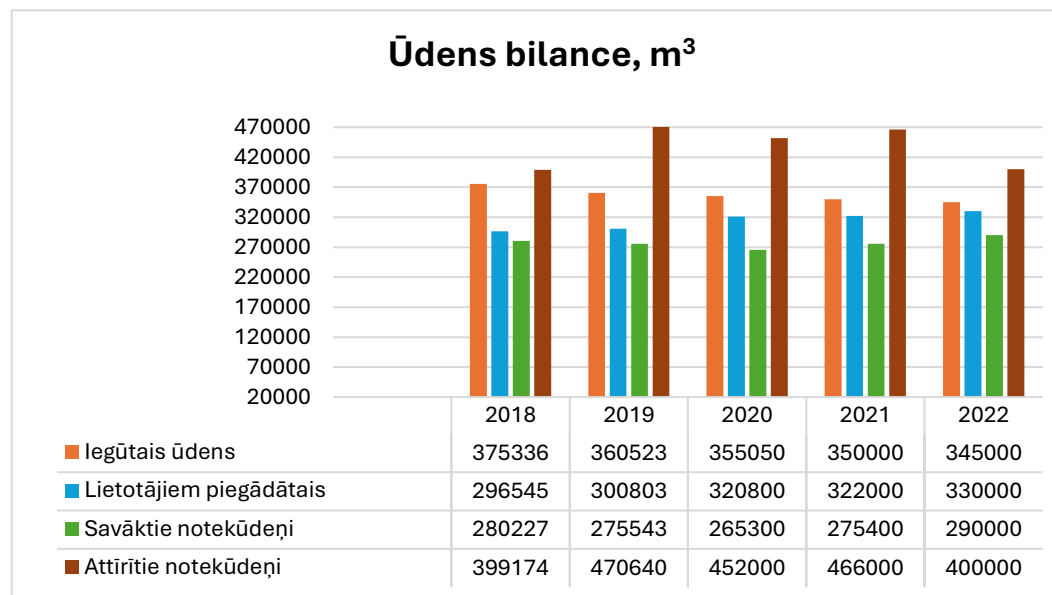
6. attēls. Aizkraukles notekūdeņu aglomerācija

- Aizkraukles pilsēta ir viena no trim Latvijā, kas aglomerācijā virs 2000 cilvēku ekvivalentu izpilda ES Direktīvas 91/271/EEK “Par pilsētu notekūdeņu attīrīšanu” prasības par centralizēto notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu.¹²
- Ūdensapgādes nodrošināšanai tiek izmantoti 6 artēziskie urbumi, kuru dziļums 70 m - 230 m; dzeramā ūdens atdzelžošanas stacija (ražība 3200 m³/dnn); 1 trešā pacēluma sūkņu stacija; 2 dzeramā ūdens rezervuāri ar kopējo tilpumu 1000 m³; aptuveni 32 km ūdensvada tīklu. Kanalizācijas nodrošināšanai tiek izmantota notekūdeņu attīrīšanas iekārta ar bioloģisko notekūdeņu attīrīšanu ar ražību 4050 m³/dnn līdz 5400 m³/dnn; 6 kanalizācijas sūkņu stacijas; aptuveni 21 km kanalizācijas tīklu.¹³
- 7.attēlā norādītie dati atspoguļo iegūtā ūdens daudzumu, lietotājiem piegādāto ūdens daudzumu, savākto notekūdeņu daudzumu un attīrīto notekūdeņu daudzumu m³ laika

¹² Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

¹³ Aizkraukles novada Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Aizkraukles ūdens” Vidēja termiņa darbības stratēģija 2020-2022

posmā no 2018. līdz 2022. gadam. Kopumā var secināt, ka, lai gan kopējais ūdens daudzums samazinās, lietotājiem piegādātais ūdens palielinās, kas var liecināt par efektīvāku ūdens izmantošanu vai izmaiņām patēriņa paradumos.

7. attēls. Ūdens balance, m³

- Saskaņā ar 3. tabula datiem ūdensvada pievadu un kanalizācijas izvadu skaits ir palielinājies no 2020. gada salīdzinot ar 2022. gadu, kas ir saistīts ar individuālās apbūves sektora attīstību. Centralizētās ūdensapgādes pakalpojums atbilstošs normatīvo aktu prasībām ir nodrošināts 99% pilsētas un ciema iedzīvotājiem.

3. tabula. Ūdensvada pievadu un kanalizācijas izvadu skaits:¹⁴

Rādītājs	01.01.2020	01.01.2022.	tendence
ŪDENSVADA pievadu skaits, t.sk.	378	393	↑
(privātmājas, daudzdzīvokļu mājas)	250	260	↑
Juridisko personu īpašumi	128	133	↑
KANALIZĀCIJAS izvadu skaits, t.sk.	334	348	↑
(privātmājas, daudzdzīvokļu mājas)	210	220	↑
Juridisko personu īpašumi	124	128	↑
Abonentu skaits (ar kuriem Uzņēmumam noslēgti līgumi)			
fiziskas personas	3834	3846	↑
juridiskas personas,	170	178	↑

- Pēc 2012.gada, kad tika pabeigts projekts “Aizkraukles ūdenssaimniecības attīstība, II kārtā”, zudumi tīklos ir samazinājušies, tomēr, ik pa laikam zudumu avoti atklājas nomaļos tīklos vai neapsaimniekotās teritorijās.
- Patērētājiem padotais ūdens atbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām. Nav paraugu, kuros būtu pārsniegti dzeramā ūdens kvalitātes un drošuma ķīmiskie un mikrobioloģiskie rādītāji. Patērētā ūdens daudzums uz vienu iedzīvotāju 75-100 l/dnn.
- Ūdens ieguvē ir tamponēti divi artēziskie urbumi un pašreiz tiek izmantoti septiņi.
- Attīstoties individuālajai apbūvei, vienlaicīgi ar pieslēgumiem ūdensvada tīklam, tiek veikta arī pieslēgšanās kanalizācijas tīklam. Tomēr jāatzīmē, ka ir īpašumi, kuros ir decentralizētās kanalizācijas sistēmas. Tādi īpašumi ir un būs rajonos, kuros nav tehniski ekonomiski izdevīgi izbūvēt centralizētu kanalizācijas tīklu un kanalizācijas notekūdeņu sūkņu stacijas.
- Attīstot kanalizācijas savākšanu, ir izbūvēta neliela kanalizācijas notekūdeņu sūkņu stacija un 20m paštecē kanalizācijas tīkla un 50m spiedvads rūpnieciskajā rajonā Jaunceltnes ielā.
- Notekūdeņu attīrīšana Aizkraukles notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs tiek nodrošināta atbilstoši normatīvajām prasībām. Notekūdeņi pa atsevišķiem rādītājiem sasniedz 98% tīrības rādītājus. Tas pierāda, ka izvēlēta tehnoloģija ir bijusi pareiza un,

¹⁴ Aizkraukles novada Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Aizkraukles ūdens” Vidēja termiņa darbības stratēģija 2020-2022

		viennozīmīgi, galvenais ir personāla prasmīgs ikdienas ekspluatācijas darbs. ▪ Attīstoties tehnoloģijām, ir veiktas izmaiņas vadības programmatūrā, ir automatizētas kanalizācijas sūkņu staciju darbība. Saistībā ar decentralizēto kanalizācijas sistēmu sakārtošanu, tiek paredzēts uzlabot atvesto notekūdeņu un nosēdumu pieņemšanas vieta. ▪ Aizkrauklē nav konstatēta notekūdeņu un bīstamo vielu radīta virszemes ūdeņu piesārņošana. Notekūdeņu dūņas tiek uzglabātas un pēc laika nodotas zemnieku saimniecībai izmantošanai lauksaimniecībā. ▪ 2024.gada februārī Aizkraukles pilsētas Notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs Enerģētiķu ielā 4, Aizkrauklē, darbību uzsāka Saules elektrostacija ar jaudu 50kW. Saules saražotā elektroenerģija tiek izmantota pašpatēriņam Notekūdeņu attīrīšanas ietaišu darbībā.¹⁵ ▪ Aizkrauklē, Dzelzceļa ielā 10 no 1955. gada līdz 1994. gadam ir atradusies dzelzsbetona izstrādājumu rūpnīca, kuras ekspluatācijas un likvidācijas laikā teritorijas gruntī ir nonācis nezināms (liels) daudzums naftas produktu, mazuta vai mazutam līdzīgu naftas produktu, kā arī dīzeļdegvielas. Teritorija ir iekļauta potenciāli piesārņotu un piesārņotu vietu reģistrā kā piesārņota vieta Nr.32015/2810. Teritorijā 23 300 m² platībā atradās pazemes un virszemes naftas produktu tvertnes, estakāde, kurtuve. Uzņēmuma likvidācijas laikā grunts tika intensīvi piesārņota ar naftas produktiem. 1999.g. tika veikta piesārņotās vietas izpēte, kā rezultātā tika konstatēts, ka naftas produkti gruntī un gruntsūdenī atrodas 10-12 m dziļumā un Daugavas pazemes ūdens horizontā ir izveidojies līdz 1,12 m biezs peldošais naftas produktu slānis. Tika aprēķināts, ka kopumā teritorijā atrodas 258,41 t naftas produktu, tai skaitā ūdens nepiesātinātajā zonā aluviālajos nogulumos, dolomītos, kā arī peldoša slāņa veidā, kas pārvietojas Daugavas upes virzienā¹⁶	
--	--	---	--

¹⁵ <https://www.aizkrauklesudens.lv/lv/aktualitates/raksts/saules-enerģijas-izmantosana-nai/>

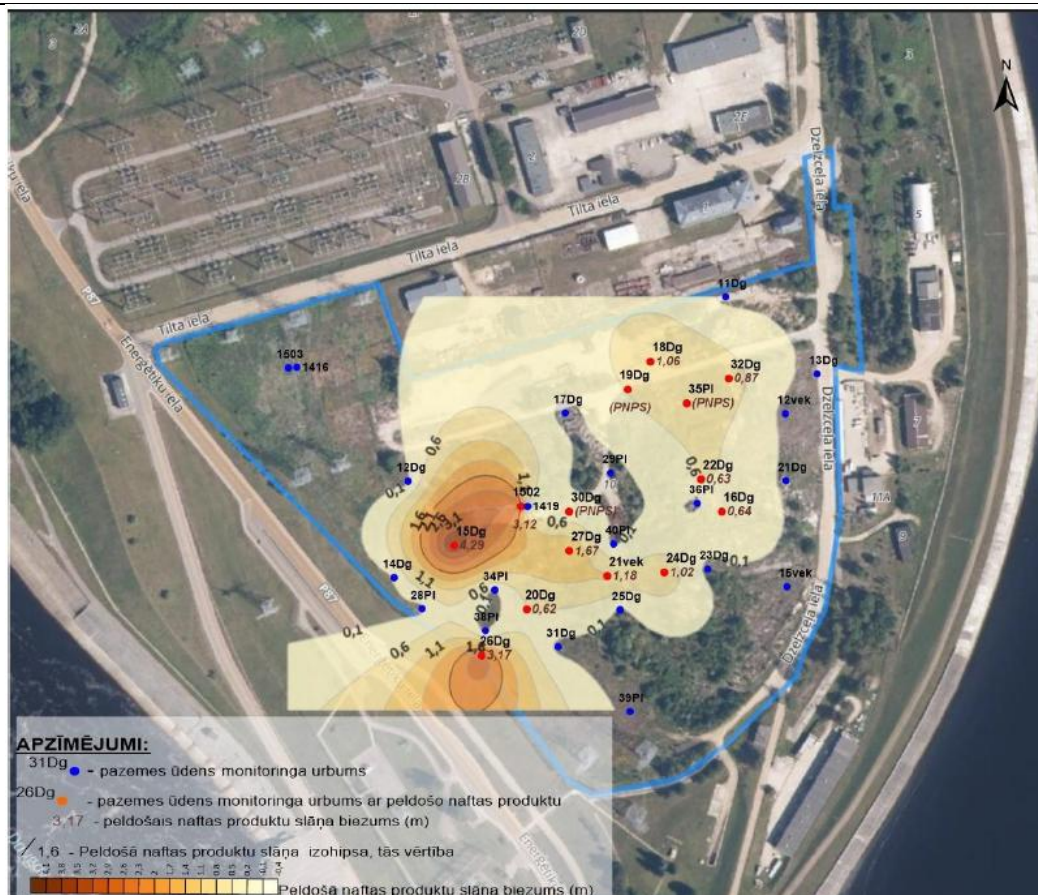
¹⁶ Pārskata par pazemes ūdens piesārņojuma monitoringu 2023. gadā Aizkraukles novada pašvaldības vēsturiski piesārņotajai teritorijai Aizkrauklē, Dzelzceļa ielā 10 (zemes vienībā ar kadastra Nr. 32010010118) (2024) „Vides Konsultāciju Birojs”, SIA

8.attēls. Dzelzbetona rūpnīcas teritorija dzelzceļa ielā 10, Aizkrauklē¹⁷

- Vēsturiski piesārņotās teritorijas Dzelzceļa ielā 10 un Enerģētiku ielā 2 Aizkrauklē laikā no 2021. gada līdz 2023. gadam tika veikta detalizēta piesārņojuma papildizpēte. Izstrādāti tehniski ekonomiski pamatoti sanācijas pasākumu priekšlikumi.
- Sanāciju plānots veikt bijušajā Dzelzbetona rūpnīcā 10 Aizkrauklē, kas izvirzīta par vienu no prioritāri sanējamām vietām Latvijā. Piesārņojumu nepieciešams novērst 2,3 ha platībā. Objektā 2021.gadā uzsākti papildu izpētes darbi. Teritorijā ir sarežģīti ģeoloģiskie apstākļi (grunti veido dolomīta ieži) sanācijas darbu veikšanai. Piesārņojums ar naftas produktiem radies galvenokārt rūpnīcas ekspluatācijas laikā.
- Saskaņā ar Valsts vides dienesta prasībām Dzelzceļa ielā 10, Aizkrauklē katru gadu jāveic monitoringa cikls sākot ar 2023. gada IV ceturksni.
- Pēc 1999.gada sākotnējās izpētes datiem kopumā teritorijā atrodas ap 260 tonnu naftas produktu. Naftas produktu peldošais slānis pārvietojas Daugavas virzienā ar ātrumu 9-10 m gadā un apdraud Daugavu¹. Teritorijas monitoringa urbumi izvietoti divos ūdens horizontos: D3dg (Daugavas svīta) un D3pl (Pļaviņu svīta).

¹⁷ Pārskata par pazemes ūdens piesārņojuma monitoringu 2023. gadā Aizkraukles novada pašvaldības vēsturiski piesārņotajai teritorijai Aizkrauklē, Dzelzceļa ielā 10 (zemes vienībā ar kadastra Nr. 32010010118) (2024) „Vides Konsultāciju Birojs”, SIA

9. attēls. PNPS biezuma un izplatības modelis D3dg horizontā¹⁸

■ Kā redzams 9. attēlā (PNPS izplatības modeļa), tad PNPS lielākie biezumi veido nosacītas lēcas urbumu 16Dg un 26Dg apkārtnē. PNPS (peldošā naftas produktu slāņa) mērījumiem PNPS vidējais biezums objektā ir 1,66m, mazākais ir 0,62m (urb.Nr. 20Dg), bet lielākais 4,29m (urb. Nr.15Dg). Naftas produktu piesārņojuma ietekme konstatēta 15 monitoringa urbumos – 14 no tiem (Nr.15Dg, 16Dg, 18Dg, 19Dg, 20Dg, 22Dg, 24Dg, 26Dg, 27Dg, 30Dg, 32Dg, 35PI, 21vek un 1502) ir ar peldošo naftas produktu slāni, kas nav mazāks par 0,62m(Nr.20Dg) un nav lielāks par 4,29m (Nr.15Dg). Izvērtējot laboratorijas testēšanas rezultātus un salīdzinot tos ar 12.03.2002

¹⁸ Pārskats par pazemes ūdens piesārņojuma monitoringu 2023. gadā Aizkraukles novada pašvaldības vēsturiski piesārņotajai teritorijai Aizkrauklē, Dzelzceļa ielā 10 (zemes vienībā ar kadastra Nr. 32010010118) (2024) „Vides Konsultāciju Birojs”, SIA

		MK noteikumu Nr. 118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 10. pielikumā noteiktajiem ūdens kvalitātes normatīviem, monoaromātisko (benzols, toluols, etilbenzols un ksiloli) un kopējo naftas ogļūdeņražu (ogļūdeņražu C10-C40 indekss) koncentrācijas gruntsūdenī lielākoties nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktos piesārņojuma robežlielumus, izņemot urbumu Nr.34Pl, kur laboratoriskās analīzes uzrāda monoaromātisko koncentrāciju mērķlielumu pārsniegumu un kopējo naftas ogļūdeņražu koncentrāciju, kas ir vienāda ar robežlielumu. Pazemes ūdens gan D3dg, gan D3pl horizontos plūst no HES ūdenskrātuves uz Daugavu, šis apstāklis noteikti ietekmē arī piesārņojuma migrāciju.¹⁹	
	Zivju resursi ▪ Kārtību, kādā uzskaitāmi un ielaižami dabiskajās ūdenstilpēs (t.sk. Daugavas HES ūdenskrātuvē) zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētie zivju mazuļi, nosaka 2015.gada 31.marta MK noteikumi Nr.150 “Kārtība, kādā uzskaita un dabiskajās ūdenstilpēs ielaiž zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētos zivju mazuļus, kā arī prasības attiecībā uz mākslīgai zivju pavairošanai pielāgotu privāto ezeru izmantošanu”	▪ Par ūdens līmeņa pazemināšanu Pļaviņu HES ūdenskrātuvē būvdarbu veikšanai hidrotehniskajās būvēs zemūdens daļā AS “Latvenergo” atbilstoši 2001.gada 8.maija MK noteikumu Nr.188 “Saimnieciskās darbības rezultātā zivju resursiem nodarītā zaudējuma noteikšanas un kompensācijas kārtība” prasībām ik gadu kompensē HES darbības rezultātā zivju resursiem radīto zaudējumus, apmaksājot zivju mazuļu audzēšanas un izlaišanas izdevumus. Zivju resursiem nodarītā zaudējuma apmēru nosaka, pamatojoties uz zivsaimniecisko ekspertīzi un aprēķinot zaudējumus konkrētām zivju sugām, un kopējo zaudējuma apmēru izsaka kā zvejā (rūpnieciskajā zvejā un makšķerēšanā) izmantojamo vidēja lieluma zivju kopsvara vērtību. ▪ “Zivju resursu aizsardzības un kontroles pasākumu efektivitātes uzlabošana Aizkraukles novadā” iegādāts bezpilota lidaparāts jeb drons “DJI Mavic 3 Cine Premium Combo”.	

¹⁹ Pārskata par pazemes ūdens piesārņojuma monitoringu 2023. gadā Aizkraukles novada pašvaldības vēsturiski piesārņotajai teritorijai Aizkrauklē, Dzelzceļa ielā 10 (zemes vienībā ar kadastra Nr. 32010010118) (2024) „Vides Konsultāciju Birojs”, SIA

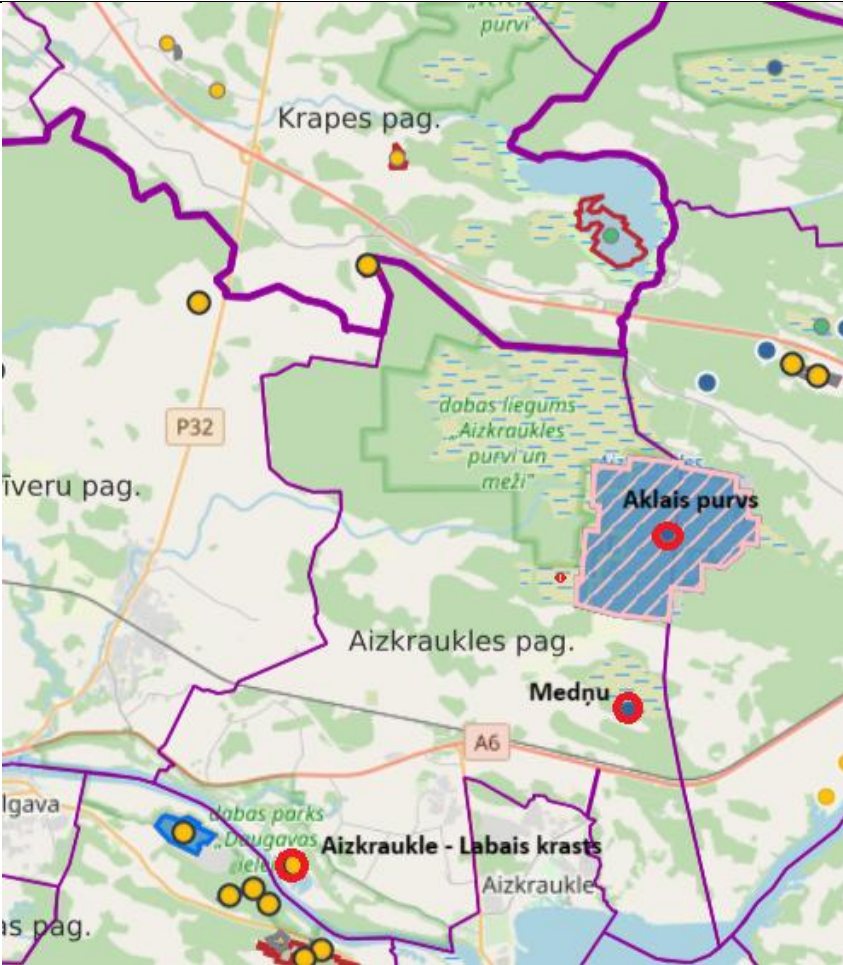
Zemes dzīļu resursi

■ Ilgtermiņā ir būtiski sekot līdz derīgo izrakteņu ieguvei, kā arī veikt teritorijas izpēti un jaunu ieguves vietu apzināšanu. Derīgo izrakteņu krājumu izpēte un atradņu izstrāde veicama saskaņā ar LV normatīvo dokumentu prasībām, tai skaitā LR likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”

- Aizkraukles pagastā ir 3 derīgo izrakteņu ieguves vietas, kur iegūst kūdru un smilts-grants derīgos izrakteņus. Skatīt 4. tabulā un 10. attēlā.

4. tabula. Derīgo izrakteņu ieguves vietas Aizkraukles pagastā

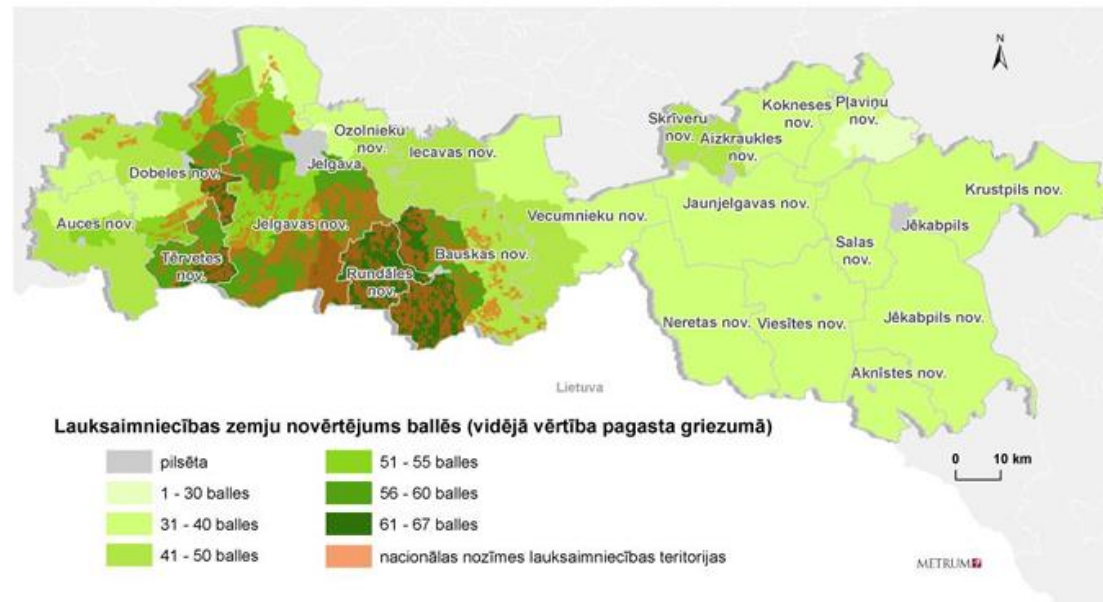
Nr.p.k.	Atradnes Nr.	Atradnes nosaukums	Izrakteņi	Administratīvā teritorija
1	K16821	Aizkraukles (Aklais) purvs	Kūdra	Aizkraukles pag.; Kokneses pag.
2	B51	Aizkraukle - labais krasts	Smilts-grants	Aizkraukles pag.
3	K2323	Medņu	Kūdra	Aizkraukles pag.

		 ○ - derīgo izrakteņu vieta 10. attēls. Derīgo izrakteņu izvietojums Aizkraukles pagastā	
	Krastu erozija ▪ Dabīgo procesu rezultātā (ledus iešana, ūdens straumes, vējš, vētras u.c.) un HES darbības rezultātā (ūdens līmeņa svārstības	▪ Aizkraukles pilsētā erozijas riskam pakļauta Daugavas ūdenskrātuves piekraste. Krastu erozijas procesu negatīvās sekas ir vērojamas visā Daugavas piekrastē, izteikti posmā Katoļu baznīca – Kapteiņa krodziņš, un strauji turpinās krastu noārdīšanās process, kura rezultātā 2004. gadā izveidotā gājēju taka gar krastmalu ir appludināta. Krasta erozija šajā teritorijā ir atkarīga no ūdens līmeņa svārstībām, ko rada Pļaviņu HES darbība. ▪ Saskaņā ar 2016.gada 20.decembra MK noteikumu Nr.860 Daugavas hidroelektrostaciju ūdenskrātuvju krastu nostiprināšanas darbu un Rīgas HES	

	pamatiekārtu darbības rezultātā atbilstoši Ūdens resursu lietošanas atļaujā noteiktajām robežām, straumju veidošanās u.c) (VP IV nod.)	ūdenskrātuves inženieraizsardzības būvju ekspluatācijas izdevumu finansēšanai piešķirtās ikgadējās budžeta dotācijas izlietojuma kārtība” prasībām, katru gadu Daugavas HES ūdenskrātuvju krastu nostiprināšanas darbus un Rīgas HES ūdenskrātuves inženieraizsardzības būvju ekspluatācijas izdevumus sedz no attiecīgās ikgadējās valsts budžeta dotācijas par videi nodarīto kaitējumu, kas piešķirta Zemkopības ministrijas un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas budžetā. Mums šis finansējums nav piešķirts kopš 2003.gada. 2018.gada oktobrī Latvijas Vides, Ģeoloģijas un Meteoroloģijas centrs par krastu nostiprināšanas pasākumiem vēstulē tīdēja, ka Daugavas HES ūdenskrātuvju krastu deformāciju novērojumu – monitoringu programmā ir iekļauta Pļaviņu HES ūdenskrātuves Katoļu baznīca - Kapteiņu krodziņš posma apsekošana. ▪ Nozīmīgas problēmas ir arī dabas parkā “Daugavas ieleja”, te krasts nav ticis stiprināts, līdz ar to nemitīgās plūdmaiņas rosina krasta noārdīšanos.																												
	Zeme	▪ Aizkraukles pilsētas un pagasta kopējā platība ir 10 213,5 ha, no kuriem 1287 ha aizņem Aizkraukles pilsēta, bet 8926,5 ha – Aizkraukles pagasts. ▪ Uz 2021. gada 1. janvāri pēc Valsts zemes dienesta datiem Aizkraukles pilsētā un pagastā ir reģistrētas 2717 zemes vienības. Zemes lietošanas veids (ha), 2021 <table><tr><th>Lietošanas veids</th><th>Platība (ha)</th><th>Procenti</th></tr><tr><td>lauksaimniecībā izmantojamā zeme</td><td>3383</td><td>33%</td></tr><tr><td>mežs</td><td>3370</td><td>33%</td></tr><tr><td>pārējās zemes</td><td>813</td><td>8%</td></tr><tr><td>zeme zem ceļiem</td><td>239</td><td></td></tr><tr><td>zeme zem ēkām un pagalmiem</td><td>405</td><td>4%</td></tr><tr><td>ūdens objektu zeme</td><td>919</td><td>9%</td></tr><tr><td>purvs</td><td>974</td><td>10%</td></tr><tr><td>krūmājs</td><td>110</td><td>1%</td></tr></table>	Lietošanas veids	Platība (ha)	Procenti	lauksaimniecībā izmantojamā zeme	3383	33%	mežs	3370	33%	pārējās zemes	813	8%	zeme zem ceļiem	239		zeme zem ēkām un pagalmiem	405	4%	ūdens objektu zeme	919	9%	purvs	974	10%	krūmājs	110	1%	▪ Tiek iznomātas lauksaimniecības zemes. ▪ Intensīvā lauksaimniecība ar ķīmijas pielietošanu un nepietiekams skaits ekoloģisko saimniecību var turpmāk ietekmēt bioloģisko daudzveidību tuvējā apkārtnē un atstāt ilgtermiņa ietekmi uz vidi.
Lietošanas veids	Platība (ha)	Procenti																												
lauksaimniecībā izmantojamā zeme	3383	33%																												
mežs	3370	33%																												
pārējās zemes	813	8%																												
zeme zem ceļiem	239																													
zeme zem ēkām un pagalmiem	405	4%																												
ūdens objektu zeme	919	9%																												
purvs	974	10%																												
krūmājs	110	1%																												
11.	attēls. Zemes sadalījums Aizkraukles pilsētā un pagastā pa lietošanas veidiem (ha)																													

un %), (VZD dati uz 01.01.2021.)²⁰

- Uz 2021. gada 1. janvāri pēc Valsts zemes dienesta datiem lielākā daļa teritorijas aizņem lauksaimniecībā izmantojamā zeme (LIZ) 3383 ha, (tai skaitā aramzeme – 2376 ha, augļu dārzi – 64 ha, pļavas – 303 ha un ganības – 640 ha). Aizkraukles novada pašvaldība savas īpašumā vai tiesiskā valdījumā esošas lauksaimniecības zeme iznomā.

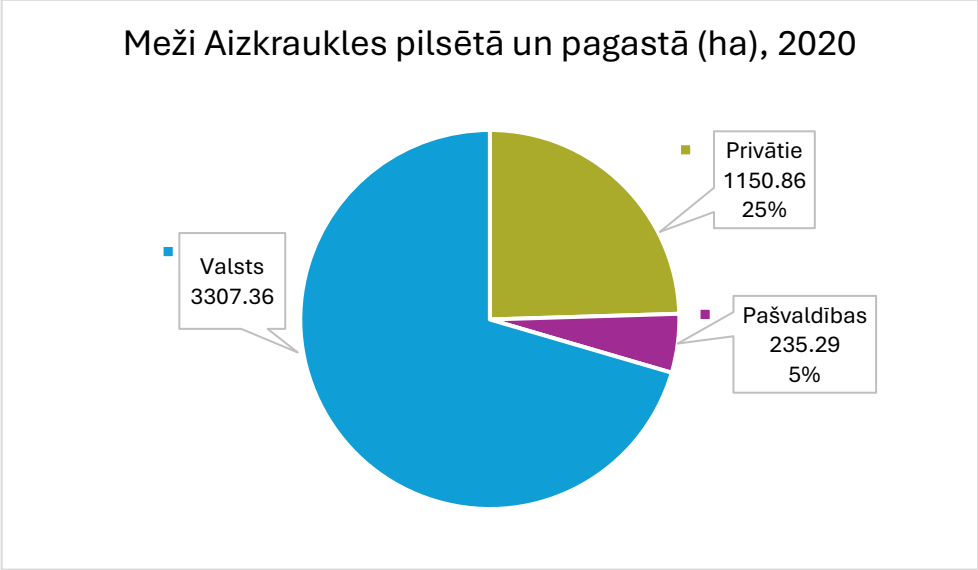

12. attēls. Lauksaimniecības teritoriju novērtējums ballēs Zemgales reģionā (vidējā vērtība pagasta griezumā)²¹

- Saskaņā ar 12. attēlu Aizkrauklē lauksaimniecības teritoriju vidējais novērtējums ballēs sasniedz 41-50 balles, kas augstākais Aizkraukles novada teritorijā.
- Gandrīz tikpat lielu teritorijas daļu aizņem meži 3370 ha (tai skaitā krūmāji - 110 ha, purvi – 974 ha), bet 919 ha atrodas zem ūdeņiem. Lielākā daļa purvu un mežu ir dabas aizsargājamās teritorijas un ir piemēroti ekotūrisma attīstībai novada teritorijā. Zeme zem ēkām un pagalmiem – 405 ha, zeme zem ceļiem – 239 ha, pārējās zemes – 813 ha.
- Meži un purvainie meži aizņem visu novada Z daļu un gandrīz nepārtrauktā joslā stiepjas gar tā austrumu robežu. Terašu nogāzēs gar ūdenskrātuvi sastopamas baltalkšņu, bērzu un kārķu audzes. Šauras mežu audzes ir arī pilsētas teritorijā gar Daugavas ieleju

²⁰ <https://www.vzd.gov.lv/lv/zemes-sadalijums-zemes-lietosanas-veidos>

²¹ Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021-2027 esošās situācijas raksturojums

		un pagasta teritorijā gar Karikstes lejteci. Mežiem galvenokārt ir ainaviska vērtība, uzņēmējdarbības vajadzībām koksne un tās produkti tiek importēti no tuvākajiem reģioniem vai kaimiņvalstīm (galvenokārt Baltkrievijas), ko atvieglo dzelzceļa un auto maģistrāļu izdevīgais tuvums. Aizkraukles novada mežos dominē bērzi, priedes un egles. Meži Aizkraukles pilsētā un pagastā (ha), 2020 <table border="1"><thead><tr><th>Īpašuma forma</th><th>Veids</th><th>Laikums (ha)</th><th>Procenti</th></tr></thead><tbody><tr><td>Valsts</td><td>Valsts</td><td>3307.36</td><td></td></tr><tr><td>Privātie</td><td>Privātie</td><td>1150.86</td><td>25%</td></tr><tr><td>Pašvaldības</td><td>Pašvaldības</td><td>235.29</td><td>5%</td></tr></tbody></table> 13. attēls. Mežu zemes pēc īpašuma formas Aizkraukles pilsētā un pagastā (avots – AS “Latvijas valsts meži”, statistika, 2020) ▪ Lielākais purvs ir Aizkraukles purvs, kas atrodas teritorijas ZA daļā un ir arī lielākā kūdras atradne visā Aizkraukles rajona teritorijā. Aizkraukles purvs pieder augsto purvu tipam. 200 m uz ZA no Aizkraukles stacijas atrodas Medņu purvs, kas Aizkraukles novada teritorijā aizņem ap 125 ha. Te sastopami gan augstā, gan zemā purva nogabali.	Īpašuma forma	Veids	Laikums (ha)	Procenti	Valsts	Valsts	3307.36		Privātie	Privātie	1150.86	25%	Pašvaldības	Pašvaldības	235.29	5%	
Īpašuma forma	Veids	Laikums (ha)	Procenti																
Valsts	Valsts	3307.36																	
Privātie	Privātie	1150.86	25%																
Pašvaldības	Pašvaldības	235.29	5%																
	Atkritumu apsaimniekošana ▪ Atkritumu apsaimniekošanas attīstība novadā būs svarīgs plānošanas jautājums, jo ir stājies spēkā Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021. 2028.	▪ Aizkraukles pilsētā un pagasta daļas teritorijā tiek nodrošināta centralizēta sadzīves atkritumu savākšana. ▪ Atkritumu apsaimniekošanu tiek organizēta saskaņā ar Vidusdaugavas reģiona atkritumu apsaimniekošanas plānu 2015.-2021. gadam un Aizkraukles novada pašvaldības domes 2022. gada 19. maija saistošiem noteikumiem Nr. 2022/ 14 “Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Aizkraukles novadā”. ▪ Aizkraukles pilsētā un pagastā radītie atkritumi tiek nogādāti apglabāšanai poligonā „Dziļā vāda”, kas atrodas Jēkabpils novadā. ▪ SIA “Aizkraukles KUK” ir pilnībā Aizkraukles novada pašvaldībai piederoša kapitālsabiedrība, kā viens no galvenajiem tā darbības virzieniem ir sadzīves atkritumu	▪ 2024. gadā izstrādāts jauns Latgales reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns, kurā ietverta arī Aizkraukles novada teritorija, ievērojot Atkritumu																

gadam. ▪ Kopā ar ES prasībām atkritumu apsaimniekošanas jomā tas paredz realizēt šādus mērķus: • ES mērķi: līdz 2035. gadam panākt, ka tiek sagatavoti atkārtotai izmantošanai un pārstrādāti 65 % sadzīves atkritumu (ar starpmērķiem 2025. gadā – 55 % un 2030. gadā – 60 %), bet poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars samazināts līdz 10 % no kopējā radītā sadzīves atkritumu daudzuma. ▪ Nepieciešama infrastruktūra un ērta savākšana no iedzīvotājiem tekstila (ES prasības no 2025. gada), bioloģiski noārdāmiem un sadzīves bīstamajiem atkritumiem. ▪ Katrā pašvaldībā līdz 2023. gada 31. decembrim visiem iedzīvotājiem ir jābūt pieejamam pakalpojumam bioloģiski noārdāmo	savākšana Aizkraukles pilsētas un pagasta teritorijā. No savākšanas punktiem Aizkraukles pilsētā un pagastā sadzīves atkritumi tiek nogādāti pārkraušanas stacijā Jaunceltnes ielā 9, Aizkrauklē. Tālāk sadzīves atkritumus pārkrauj un ved uz atkritumu poligonu “Dziļā Vāda”, to nodrošina SIA “Vidusdaugavas SPAOO”. ▪ SIA “Aizkraukles KUK” nodrošina šķirotu atkritumu savākšanu gan no iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem un tirdzniecības vietām. Pavasara sezonā tiek nodrošināta iespēja bez maksas atbrīvoties no siltumnīcu un pudeļu stikliem mazdārziņu un privātmāju teritorijā. Noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits uz 31.12.2022. sastādīja 3709 līgumus, kas ir 6.68 reizes vairāk nekā 2014. gadā. Skatīt datus 5. tabulā un 6.tabulā. 5. tabula. Noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits no 2014.līdz 2018. <table><tr><td>Gads</td><td>2014</td><td>2015</td><td>2016</td><td>2017</td><td>2018</td></tr><tr><td>Līgumu skaits</td><td>555</td><td>608</td><td>588</td><td>547</td><td>604</td></tr></table> 6. tabula. Noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits uz 31.12.2022. <table><tr><th colspan="2">Noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits uz 31.12.2022</th></tr><tr><th>Būves veids</th><th>Līgumu skaits</th></tr><tr><td>Daudzdzīvokļu mājas</td><td>65</td></tr><tr><td>Individuālās dzīvojamā mājas, viena dzīvokļa mājas</td><td>2883</td></tr><tr><td>Biroja ēkas, tai skaitā pašvaldības iestādes</td><td>475</td></tr><tr><td>Vasarnīcas, dārza mājas</td><td>286</td></tr></table> ▪ Valstī vidēji uz vienu iedzīvotāju 2018. gadā tika radīti 406 kg atkritumu (LVĢMC, 2018), kas aptuveni var raksturot arī Aizkraukles novadā radīto sadzīves atkritumu daudzumu uz vienu iedzīvotāju. ▪ SIA “Aizkraukles KUK” 2022. gadā savāca 8078.2 tonnas nešķirotu sadzīves atkritumu, kas ir gandrīz 4 reizes vairāk nekā 2014. gadā, kad tika savāktas 2111.95 tonnas sadzīves atkritumu. Tas izskaidrojams ar atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras paplašināšanos, ir uzlabota atkritumu savākšanas infrastruktūra, piemēram, vairāk konteineru, kā arī iekļaujot vairāk māsaimniecību un uzņēmumu, kas rada vairāk	Gads	2014	2015	2016	2017	2018	Līgumu skaits	555	608	588	547	604	Noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits uz 31.12.2022		Būves veids	Līgumu skaits	Daudzdzīvokļu mājas	65	Individuālās dzīvojamā mājas, viena dzīvokļa mājas	2883	Biroja ēkas, tai skaitā pašvaldības iestādes	475	Vasarnīcas, dārza mājas	286	apsaimniekošanas likuma III nodaļu un Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija noteikumus Nr.397 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas programmu”, kur noteikts plāna saturs, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtības prasības. Plāna izstrādes mērķis ir “Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021.- 2028. gadam” noteikto mērķu un uzdevumu īstenošana Latgales atkritumu apsaimniekošanas reģionā, t.sk.: • atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība; • atkritumu sagatavošanas
Gads	2014	2015	2016	2017	2018																					
Līgumu skaits	555	608	588	547	604																					
Noslēgto atkritumu apsaimniekošanas līgumu skaits uz 31.12.2022																										
Būves veids	Līgumu skaits																									
Daudzdzīvokļu mājas	65																									
Individuālās dzīvojamā mājas, viena dzīvokļa mājas	2883																									
Biroja ēkas, tai skaitā pašvaldības iestādes	475																									
Vasarnīcas, dārza mājas	286																									

atkritumu dalītai savākšanai.

atkritumus. Kopš 2014. gada iespējams, ka iedzīvotāju patēriņa paradumi ir mainījušies, piemēram, pieaudzis iepakojuma izmantošanas apjoms vai vienreizlietojamo preču patēriņš, kas rada vairāk atkritumu. Savākto atkritumu datus skatīt 8. un 9. tabulā.

8. tabula. SIA "Aizkraukles KUK" savāktais atkritumu daudzums no 2014. līdz 2018.

Atkritumu tips	2014	2015	2016	2017	2018
Sadzīves atkritumi	2111,95	2172,96	2269,14	2267,89	2265,90
Lielgabarīta atkritumi	474,14	570,80	659,16	582	549,90
Šķirotie atkritumi, izņemot stiklu	97,74	103,21	59,85	76,63	104,65
Pudeļu, burku stikls					24.86

9. tabula. SIA "Aizkraukles KUK" savāktais atkritumu daudzums no 2021. līdz 2022.

Savāktais atkritumu daudzums t/gadā*													
Klase	200301	200201	200108 / 200109	200307	170904	170107	150101	150107	200102	150106	191208	190112	160103
Gads	Nešķiroti sadzīves atkritumi	Bioloģiski noārdāmi atkritumi	Bioloģiskie atkritumi	Liela izmēra atkritumi	Būvniecības atkritumi	Būvniecības atkritumi bez piejaukumiem	Papīra un kartona iepakojums	Stikla iepakojums	Stikls atsevišķi savāktais	Jauktais iepakojums	Tekstila atkritumi	Pelni un izdedži	Nolietotas riepas
2022	7845.1	2.24	52.04	1644.	323.6	100.96	23.78	223.73	25.48	294.74	250.9	158.9	21.52
2021	8078.2	5.04		1084	174.96	71.32		242.3	8.18	288.2	101.2	200.8	22.04

atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstība;

- atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizācija;
- atkritumu pārstrādes un reģenerācijas infrastruktūras attīstība;
- poligona infrastruktūras attīstība;
- sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana.

10. tabula. Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu izveidotās atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pašvaldības teritorijā raksturojums 2022. gadā

Sadzīves atkritumu konteineru tilpums, m ³	Kopējais skaits
0.12	278
0.24	977
0.36	42
0.77	248
1.1	129

▪ Aizkraukles pilsētas un pagasta teritorijā ir pieejamas iespējas iedzīvotājiem šķirot atkritumus – ierīkoti vairāki punkti. Publiski pieejamie sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu skaits ir pieaudzis ar katru gadu. Skatīt 11. un 12. tabulā.

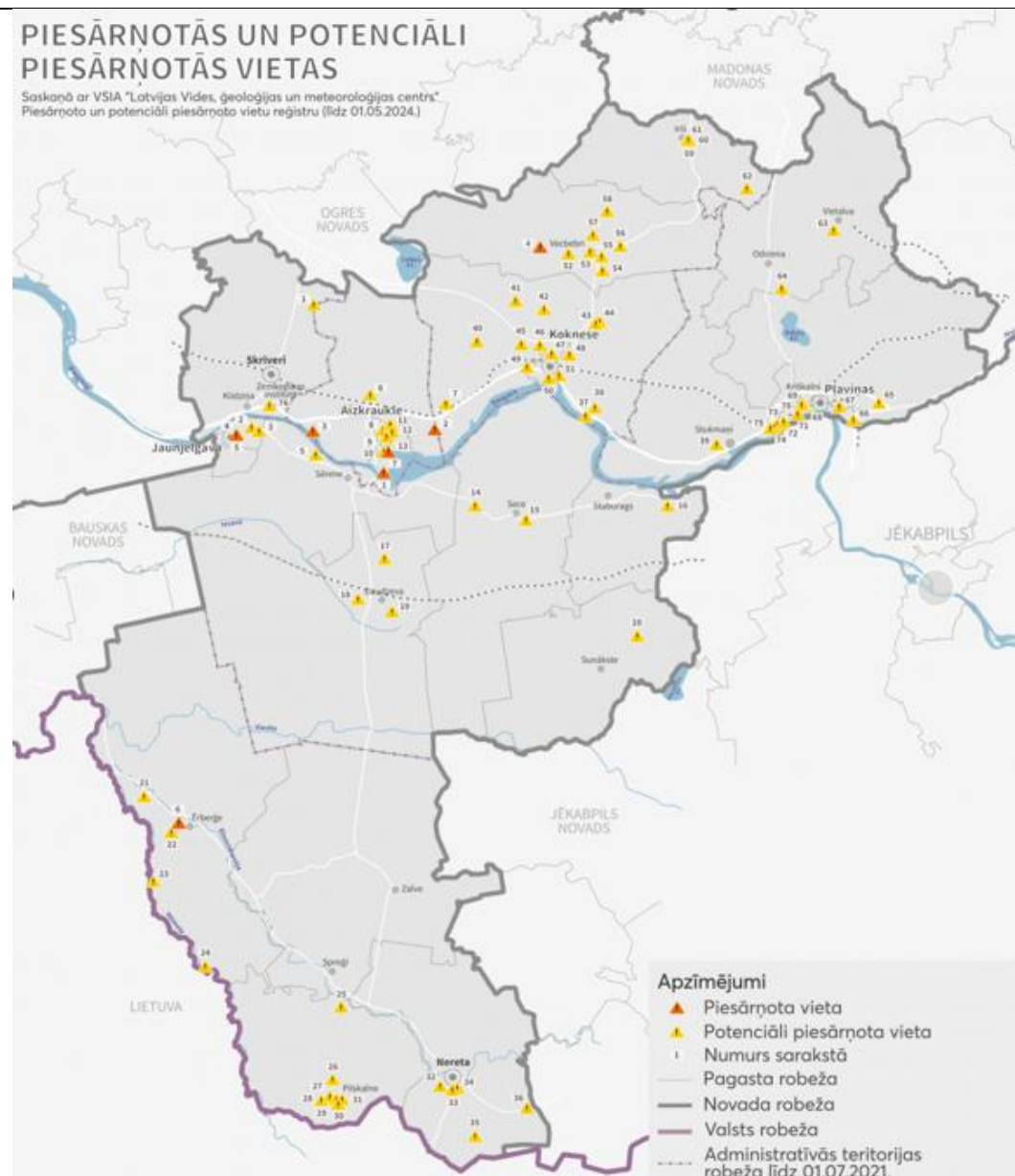
11. tabula. Šķiroto atkritumu konteineru skaits Aizkraukles pilsētā un pagastā (neskaitot pie komersantiem novietotos konteinerus)

gads	PET	Kartons	Stikls	Savākšanas punktu skaits
2014	20	5		16
2015	20	5		16
2016	22	17		24
2017	22	18	19	28
2018	27	24	35	44
2019	32	29	38	46

		12. tabula. Publiski pieejamie sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti un individuāliem klientiem izsniegtie dalītās vākšanas konteineri, maiši 2023. gadā <table><tr><th rowspan="2">Infrastrukturā veids</th><th colspan="6">Izvietoto konteineru skaits pa savācamo šķiroto atkritumu veidiem</th></tr><tr><th>Jaukts iepakojums</th><th>Papīrs</th><th>Stikls</th><th>Bioloģiski noārdāmi atkritumi (dārzu)</th><th>Bioloģiskie atkritumi (virtuves)</th><th>Tekstils</th></tr><tr><td>Publiski pieejamie punkti</td><td>60</td><td>13</td><td>16</td><td></td><td>18</td><td>7</td></tr><tr><td>Individuālie konteineri</td><td>10</td><td>9</td><td>24</td><td></td><td></td><td></td></tr></table> ▪ Pilsētas teritorijā darbojas šķiroto atkritumu savākšanas laukums, to apsaimnieko SIA Vidusdaugavas SPAOO un tas atrodas Jaunceltnes ielā 9.	Infrastrukturā veids	Izvietoto konteineru skaits pa savācamo šķiroto atkritumu veidiem						Jaukts iepakojums	Papīrs	Stikls	Bioloģiski noārdāmi atkritumi (dārzu)	Bioloģiskie atkritumi (virtuves)	Tekstils	Publiski pieejamie punkti	60	13	16		18	7	Individuālie konteineri	10	9	24				
Infrastrukturā veids	Izvietoto konteineru skaits pa savācamo šķiroto atkritumu veidiem																													
	Jaukts iepakojums	Papīrs	Stikls	Bioloģiski noārdāmi atkritumi (dārzu)	Bioloģiskie atkritumi (virtuves)	Tekstils																								
Publiski pieejamie punkti	60	13	16		18	7																								
Individuālie konteineri	10	9	24																											
	Piesārņotas vietas ▪ Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšana notiek atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" un Ministru kabineta noteikumu Nr.483 "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība" nosacījumiem.	▪ Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (LVĢMC) uztur piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru, kurā piesārņotās vietas iespējams sameklēt pēc reģistrācijas numura, kategorijas vai pēc administratīvā iedalījuma. Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas attēlotas 14. attēlā un 13. tabulā.	▪ No 01.05.2024. informāciju par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām skatīt Valsts Vides dienesta izveidotajā Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmā (PVPS)																											

PIESĀRNOTĀS UN POTENCIĀLI PIESĀRNOTĀS VIETAS

Saskaņā ar VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs"
Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru (līdz 01.05.2024.)

14. attēls. Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas Aizkraukles novadā²²

²² <https://www.aizkraukle.lv/lv/piesarnotas-un-potenciali-piesarnotas-vietas>

13. tabula. Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas Aizkraukles pilsētā un pagastā
2023. gadā ²³

Nr. p.k.	Reg. Nr.	Nosaukums	Adrese	Kategorija	Tipa nosaukums
1	32015/ 2806	Bijusī amonjaka noliktava	Nomales iela 21, Aizkraukle	Potenciāli piesārņota vieta	Minerālmēsļu un pesticīdu glabātavas
2	32015/ 2807	Bijusī A/S "Virši-A" DUS	Gaismas iela 1, Aizkraukle	Nav piesārņota vieta (Apzināta vai pilnībā attīrīta vieta)	DUS (GUS)
3	32015/ 2808	Garāžu kooperatīvs "Rosme"	Aizkraukle	Potenciāli piesārņota vieta	Noliktavas
4	32015/ 2809	Bijusī katlu māja	Bitēnu iela 20, Aizkraukle	Potenciāli piesārņota vieta	Katlu mājas, koģenerācijas stacijas
5	32015/ 2810	Bijusī dzelzsbetona rūpnīca	Dzelzceļa iela 10, Aizkraukle	Piesārņota vieta	Minerālrūpniecības objekti
6	32015/ 4301	Asfaltbetona rūpnīca „AMMANN”	Jaunceltnes iela 20, Aizkraukle	Potenciāli piesārņota vieta	Minerālrūpniecības objekti
7	32015/ 4413	SIA “Auto starts tirdzniecība”, nolietotu akumulatoru pārstrādes punkts	Jaunceltnes iela 22B, Aizkraukle	Potenciāli piesārņota vieta	Atkritumu saimniecība
8	32015/ 4528	SIA "NELSS" Aizkraukles kokzāģētava	Jaunceltnes iela 7, Aizkraukle	Potenciāli piesārņota vieta	Kokapstrādes rūpnīca

²³ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/piesarnoto-un-potenciali-piesarnoto-vietu-registrs>

		9	32448/2803	Bijusī koksnes atlieku krautuve "Lielmaņi"	Aizkraukles pagasts, Lielmaņi	Piesārņota vieta	Kokapstrādes rūpnīca	
		10	32448/2804	Koksnes atlieku krautuve "Bruņenieki"	Aizkraukles pagasts	Piesārņota vieta	Kokapstrādes rūpnīca	
		11	32448/2805	Bijusī atkritumu izgāztuve "Papardes"	Aizkraukles pagasts	Potenciāli piesārņota vieta	Vecas atkritumu izgāztuves	
	Daba - Dabas parka „Daugavas ieleja” aizsardzību un izmantošanu šobrīd nosaka Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumu Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” - Daba Aizkraukles novadā ietilpst divas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, kuras abas ir arī Natura 2000 teritorijas – dabas liegums “Aizkraukles purvs un meži” un dabas parks “Daugavas ieleja”. (VP 18.lpp)	- Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” pieejamo informāciju Aizkraukles pagasta teritorijā atrodas 2 Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas Natura 2000: dabas liegumi “Aizkraukles purvs un meži” un dabas parks “Daugavas ieleja”, skatīt 15. attēlu. - Lielākā un nozīmīgāka ĪADT ir Daugavas ielejas dabas parks. Dabas parka teritorijā ir konstatēti 11 Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamie biotopi ar kopējo platību 384,04 ha. Dabas parkā konstatētas 14 īpaši aizsargājamās un citādi vērtīgas bezmugurkaulnieku sugas, 11 Eiropā un Latvijā īpaši aizsargājamās putnu sugas, 5 īpaši aizsargājamās zīdītāju sugas, 4 aizsargājamās zivju sugas un 1 apaļmutnieku suga (straute nēģis), kā arī 18 īpaši aizsargājamās vaskulāro augu sugas.²⁴ - Aktīvākie dabas parka “Daugavas ieleja” izmantošanas veidi ir lauksaimniecība un tūrisms. Pašlaik dabas parka teritorijā lielākās platībās tiek audzēti graudaugi un dārzeņi (kartupeļi), ir saimniecības, kas nodarbojas ar aītkopību un liellopu audzēšanu (ir ierobežotas ganību platības). Teritorijā ir piemājas saimniecības ar nelielu lopu skaitu un nelielām platībām dārzeņu audzēšanai, kas pārsvarā tiek izmantoti pašu patēriņam. Nav zināmi dati par apmeklētāju skaitu dabas parka teritorijā, tomēr galvenās apmeklētāju koncentrācijas zonas ir Aizkraukles pilskalns, Kraukļu akmens, Aizkraukles luterāņu baznīca, Aizkraukles pilsdrupas, Cepļa dolomīta atsegums. Aizkraukles pilsdrupas nav iekonservētas un tiek uzskatītas par bīstamu un apmeklētājiem nepiemērotu objektu. Dabas parks “Daugavas ieleja” ir diezgan iecienīta vieta atpūtniekiem, ko sekmē vieglā pieejamība un autoceļa tuvums. Pašvaldība kā apsaimniekotājs vēlas, lai atpūtnieku takas būtu dabiski iestaigātas. Nesen izveidots stāvlaukums un labiekārtots ceļš, kas atrisinājis iepriekš novēroto problēmu ar transportlīdzekļu pārvietošanos un novietošanu, kur vien pagadās. Arī šis ceļš ticis veidots ar dabisku grants segumu (lauku ceļš), kuru var izmantot arī atpūtnieki kā gājēju celiņu. Plānošanas stadijā ir dabas koncertzāles izveide dabas parka teritorijā, taču						Ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns dabas parkam “Daugavas ieleja” 2014.- 2026.gadam. Dabas aizsardzības plāna ietvaros ir sniegti rekomendējoši risinājumi, kurus būtu vēlams ieviest teritorijas plānojuma grozījumos Dabas aizsardzības plānā ir izteikti konkrēti priekšlikumi turpmākai tūrisma attīstībai dabas parkā. Izstrādājot jaunu teritorijas plānojumu,

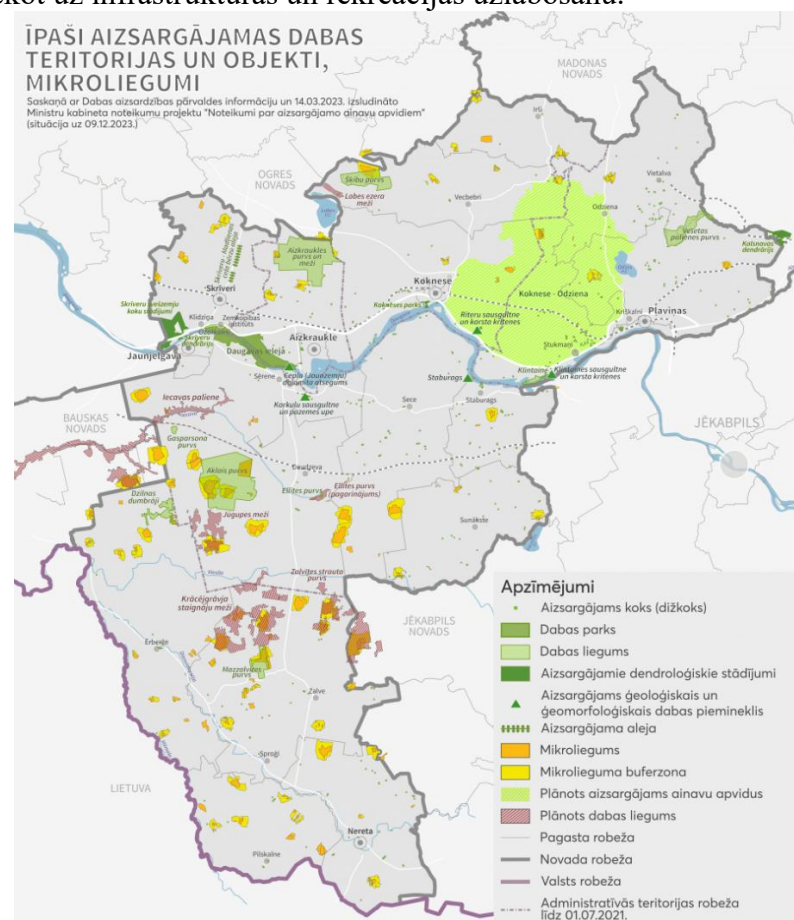
²⁴ Dabas parka „Daugavas ieleja” Dabas aizsardzības plāns 2014.-2026.

- Natura 2000 teritorijas pašreiz nav būtiski apdraudētas no antropogēnās vai saimnieciskās darbības ietekmes.

- Biotopu platību samazinājums var rasties bioloģiski vērtīgu plāvu aizaugšanas rezultātā (VP 19.lpp)

- Vērtīgu biotopu aizaugšana dabas aizsardzības plāna “Daugavas ieleja” teritorijā. (Vides pārskats IV nod.)

pirms būvniecības uzsākšanas ir jāparūpējas par automašīnu pārvietošanās un stāvlaukumu infrastruktūras sakārtošanu, kas ir teritoriālās plānošanas uzdevums. Šobrīd tūristu pieplūdums tomēr nav tik ievērojams, līdz ar pieaugošām tendencēm tiks plānoti arī citi uzlabojumi. Atkritumu un dabas parka apsaimniekošanu veic Aizkraukles novada pašvaldība, kas katru nedēļu apbraukā un apseko teritoriju, likvidē atkritumus. Dabas aizsardzības plānā ir izklāstītas plānotās aktivitātes, kas lielākoties tiek realizētas (atpūtas vietu ierīkošana un labiekārtošana). Atsevišķas aktivitātes netiek realizētas finansiālo līdzekļu trūkuma dēļ, tomēr pamazām situācija tiek uzlabota, uzsvāru liekot uz infrastruktūras un rekreācijas uzlabošanu.

15. attēls. Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un objekti, mikroliegumi Aizkraukles novadā uz 09.12.2023.²⁵

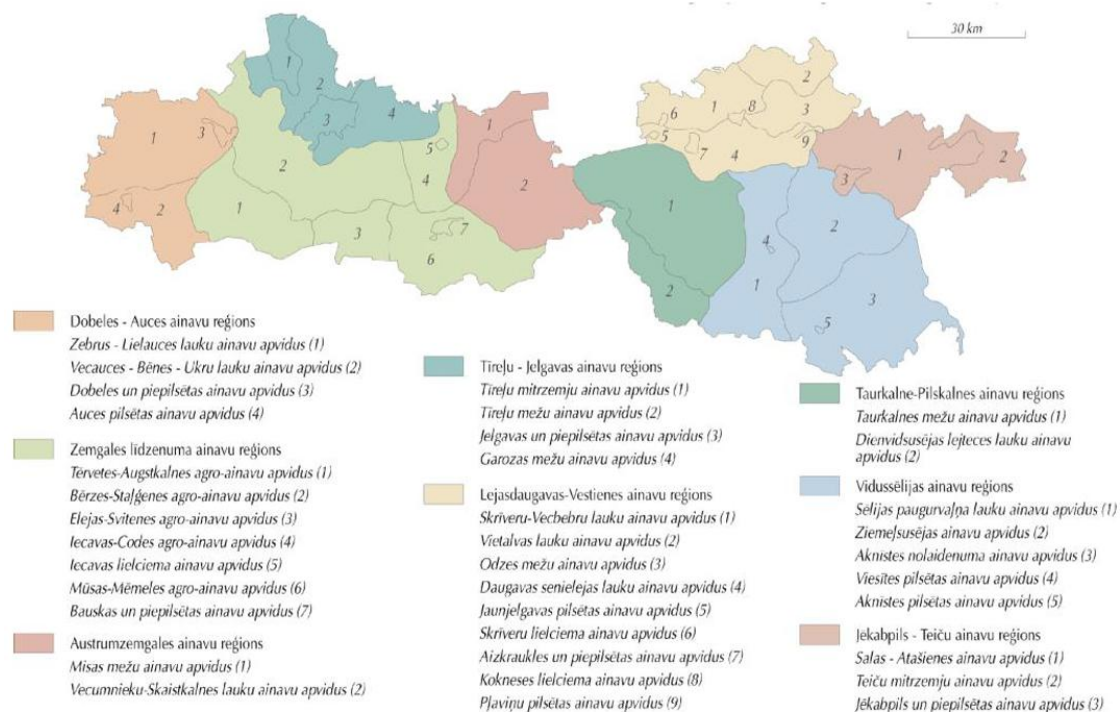
būtu jāņem vērā pašreizējās novada attīstības tendences.

²⁵ https://www.aizkraukle.lv/sites/aizkraukle/files/gallery_images/5_iadt.png

		▪ 2022. gadā izgatavotas un uzstādītas norādes zīmes uz dižkokiem dabas parkā “Daugavas ieleja”. Lielā susura aizsardzības dabas parka teritorijā tika izgatavoti un uzstādīti 50 lielo susuru būri un iegādāta 1 videonovērošanas kamera. ▪ Viena no lielākajām vērtībām jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir teritorijas ar ainavisku vērtību, kur katrā novadā ir izceļamas savas unikālas vērtības. 2019. gadā Zemgales plānošanas reģions izstrādāja Zemgales reģionālo ainavas un zaļās infrastruktūras plānu 2020.–2027.gadam, kura ietvaros tika veikta ainavu telpisko vienību (reģionu un apvidu) izdalīšana, klasificēšana un kartēšana, kā arī ainavu telpu raksturošana (nozīmīgie elementi, dabas apstākļi, zemes izmantošana, vērtības novada mērogā). Jaunveidojamais Aizkraukles novads pamatā ietilpst divos ainavu reģionos: Lejasdaugavas–Vestienas un Taurkalnes–Pilskalnes ainavu reģionā. Aizkraukles pilsētas un pagasta teritorija ietilpst Lejasdaugavas–Vestienas ainavu reģionā. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros īstenoja aktivitāti “Dāvana Latvijai – elektroniska ainavu dārgumu krātuve “Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”, kuras ietvaros tika noteikti ainavu dārgumi nacionālā un reģionālā līmenī. Lejasdaugavas–Vestienas ainavu reģiona robežas nosaka samērā viendabīgā ainavas telpiskā struktūra, Aiviekstes kā nozīmīgas vēsturiskas robežupes robežas un Daugavas senielejas (t.sk. Lauces ielejas) ainava, un tas ietver 9 ainavu apvidus. Ainavu reģionā vienlīdz dominē kā plaši mežu masīvi, tā arī atsevišķi plašu lauksaimniecības zemju masīvi un daudzveidīgi lauksaimniecības zemju kompleksi. Nozīmīgas ir arī purvu ainavas (atsevišķi masīvi ir izstrādāti), bet gar Daugavu virknējas urbanizētas ainavu telpas. ▪ Ainavu dārgumi nacionālajā mērogā: Daugava ar Pļaviņu HES, Daugava pie Klidziņas un Skrīveru dendroloģiskais parks, Daugava un Pērses sateka un Kokneses parks ar viduslaiku pilsdrupām. ▪ Ainavu dārgumi reģionālajā mērogā: Daugavas ainava ar Likteņdārzu, skats no Aizkraukles pilskalna, Daugavas skats pie Zvejnieklīča, Daugavas ainava ar dolomīta atsiju laukiem Pļaviņās, Odzienes pils un apkārtnes ainava, Skanstupītes ieteka Daugavā, Vīgantes parka ainava ar Staburaga vietu, skats uz Vesetas akmens mūra velvju tiltu, Daugavas ainava ar aizsargdambi Pļaviņās, Daugavas salas ainava ar Oliņkalnu. Ainavu dārgumu izvietojums 16. attēlā.	
--	--	--	--

- ²⁷ Aizkraukles novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

17. attēls. Zemgales plānošanas reģiona ainavu reģioni un apvidi²⁸

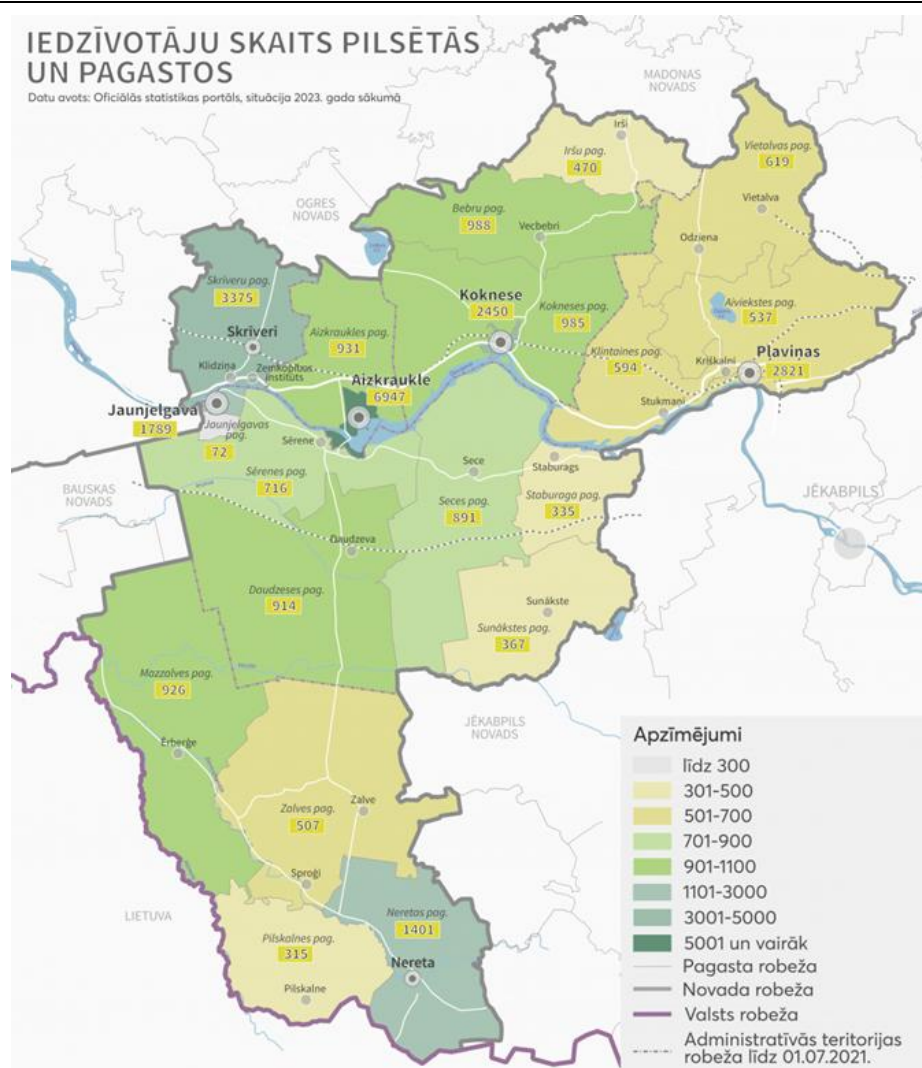
▪ Realizēts projekts LLIV-316 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju Zemgalē un Ziemeļlietuvā apsaimniekošanas uzlabošana, radot ilgtspējīgu pamatu dabas teritoriju saudzīgai izmantošanai un dabas vērtību saglabāšanai”. Projekta kopējais mērķis: īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības uzlabošana, ieviešot un nodrošinot ilgtspējīgu dabas resursu pārvaldību. Realizācija: 2012.g. – 2014.g. Projekta kopējais mērķis ir īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības uzlabošana, ieviešot un nodrošinot ilgtspējīgu dabas resursu pārvaldību. Daugavas senleja Aizkraukles pagastā daudzveidīgās floras dēļ ir atzīta par unikālu. Pļavās gar Daugavu vasarās var ieraudzīt koši ziedam simtiem augu sugu, kuras sakarā ar lauksaimniecības ķimizāciju jau šķita izzudušas, gadu desmitiem netika redzēta tik krāšņa ziedēšana. Daudzas augu sugas apdraudēja neorganizētā braukāšana, jaunu ceļu ieslīdēšana vērtīgo biotopu pļavās, kas nemaz nebija ērta arī pašiem braucējiem, tāpēc šāda ceļa izbūve bija īpaši

²⁸ Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2015.-2030. gadam, Attīstības programmas 2021-2027. gadam esošās situācijas raksturojums

		nepieciešama. Tāpēc projekta ietvaros tika izbūvēts ceļš un 2 stāvlaukumi. Projekta ietvaros tika izgatavotas un uzstādītas arī norādes zīmes, kuras norāda virzienu uz atpūtas vietām. Projekta rezultātā tika veikts pētījums “Cilvēka radītas ietekmes novērtēšana dabas aizsargājamās teritorijās Latvijas-Lietuvas pārobežu teritorijā” http://www.aizkraukle.lv/wp-content/uploads/2018/03/kopsavilkums_lv_dabasparka_terit_apsaimniek.pdf , kurā ir atrunāti priekšlikumi rīcībām vairākos rīcību blokos - administratīvo aktivitāšu pilnveidošana, ĪADT apsaimniekošanas uzlabošana, ainavu plānošanas uzlabošana, dižkoku un dendroloģisko stādījumu apsaimniekošanas uzlabošana, kā arī vides komunikācijas aktivitātes. Nozīmīgākās problēmas dabas parkā “Daugavas ieleja” ir ūdens līmeņa svārstības uzceltās HES dēļ, kas veicina krastu eroziju. “Daugavas ielejā” nav ticis stiprināts krasts, līdz ar to nemitīgās plūdmaiņas ierosina krasta noārdīšanos. Šis jautājums pagaidām netiek risināts.	
--	--	--	--

Sociālie faktori
Iedzīvotāji
(veselība/
drošība,
labklājība)

Sociālie faktori

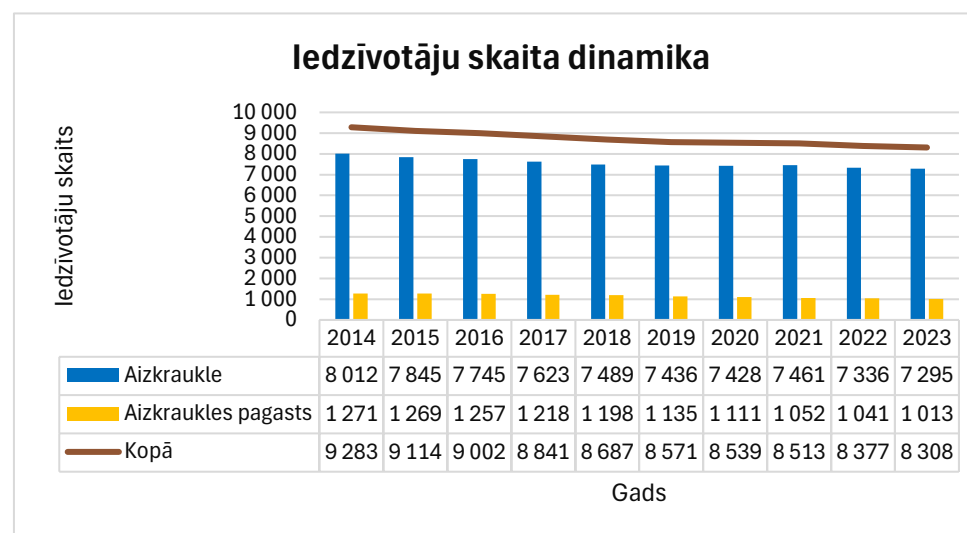

Iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties, jo demogrāfiskā situācija aizvien ir ar negatīvu bilanci.

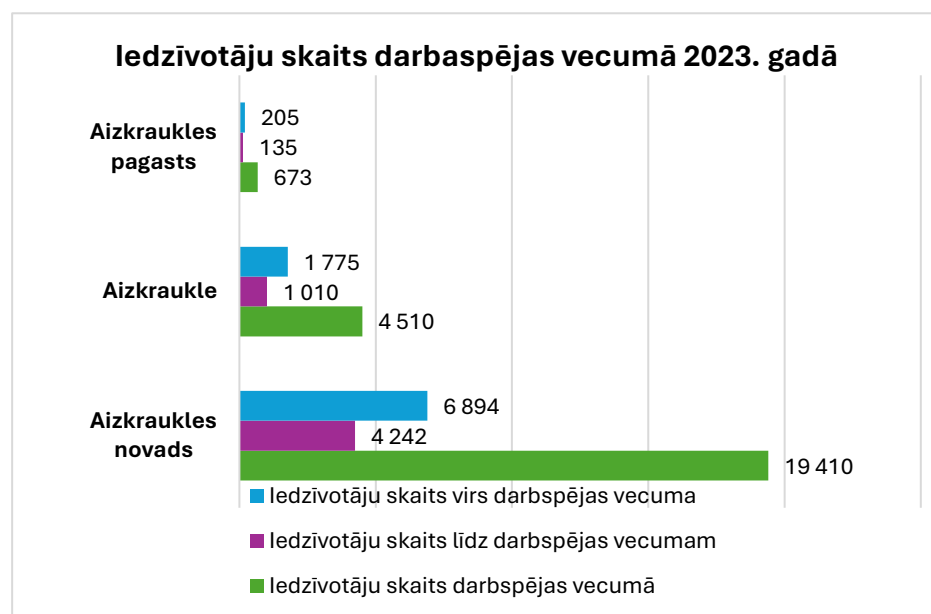
18.attēls. Iedzīvotāju skaits Aizkraukles novadā uz 01.01.2023²⁹. (datu avots – Oficiālais statistikas portāls)

- Pēdējo gadu laikā Aizkraukles novadā ir joprojām vērojama tendence iedzīvotāju skaitam samazināties, gan dabiskās, gan mehāniskās kustības rezultātā. Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem Aizkrauklē un pagastā uz 01.01.2023. deklarēti 8308 Iedzīvotāji, kas ir par 975 mazāk salīdzinot ar 2014. gadu. Skatīt 19. attēlu.

²⁹ <https://www.aizkraukle.lv/lv/iedzivotaju-skaitis-pilsetas-un-pagastos-2023-gada>

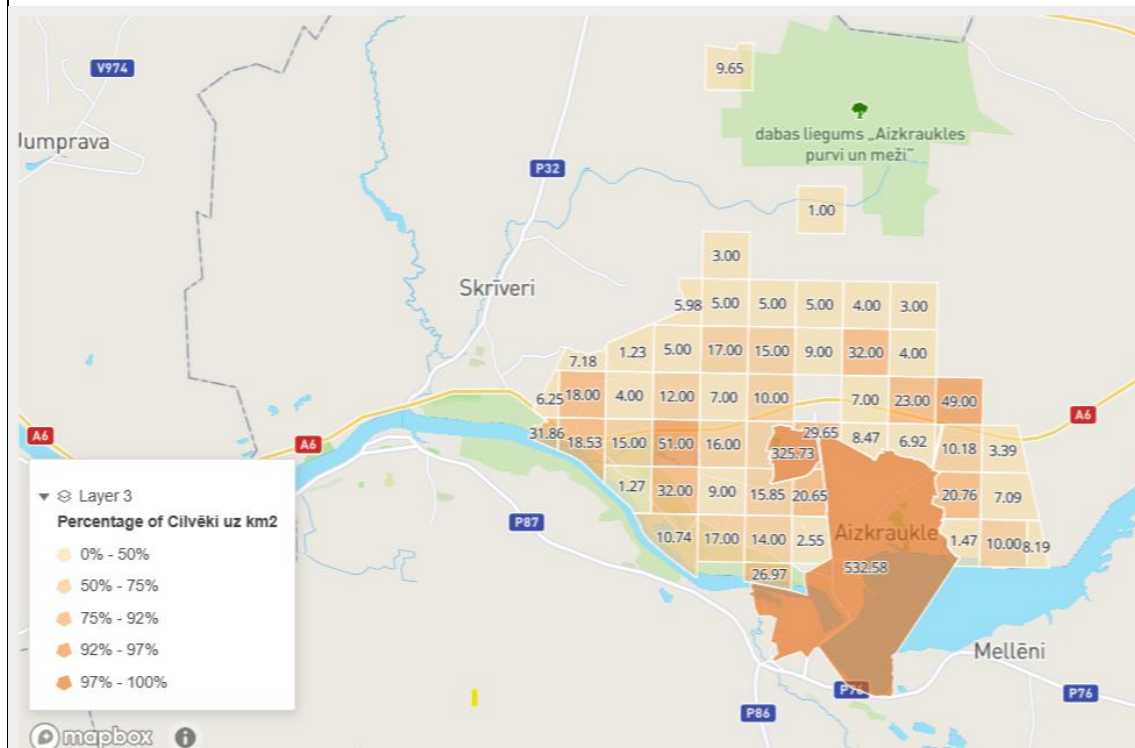
19. attēls. Iedzīvotāju skaits Aizkraukles pilsētā un pagastā 2014.-2023.g. (Datu avots *Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*)

20. attēls. Iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā uz 01.01.2023.³⁰

³⁰ <https://raim.gov.lv/query-selection/list>

▪ Kopējai iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā 2023. gadā Aizkraukles pilsētā un pagastā sasniedz 5183 iedzīvotājus. Kopējais iedzīvotāju skaits līdz darbaspējas vecumam 2023. gadā sasniedz 1145 iedzīvotāju. Kopējais iedzīvotāju skaits virs darbaspējas vecuma sasniedz 1980 iedzīvotājus, kas ir lielāks nekā iedzīvotāju skaits līdz darbaspējas vecumam. Skatīt 21. attēlā.

21. attēls. Iedzīvotāju blīvums uz 1 km² uz 01.01.2024. Aizkraukles pilsētā un pagastā ³¹

Visblīvākais iedzīvotāju skaits uz 01.01.2024. ir Aizkraukles pilsētā 532.58 iedzīvotāji uz 1 km² un Aizkraukles ciemā 325.73 iedzīvotāji uz 1 km². Skatīt 21. attēlā.

Realizētie projekti iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai:

- SAM 8.3.2.2. “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”;
- SAM 8.1.2. “Piebūves būvniecība skolas ēkai Draudzības Krastmalā 5”
- SAM 9.3.2. Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošana;

³¹ Datu analīzes rīks <https://visvaris.zzdati.lv/Daturiks/>

		▪ SAM 9.2.4.2. Pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei (realizācijā); ▪ Projekts “Atver sirdi Zemgalē” “Deinstitucionalizācija” – sabiedrībā balstītu pakalpojumu nodrošināšana novada iedzīvotājiem, daudzfunkcionāla dienas centra izveide Daugavas ielā 1; ▪ Slimnīca veikusi būtiskus ieguldījumus infrastruktūras sakārtošanā un materiāltehniskajā nodrošinājumā, paaugstinot veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un izmaksu efektivitāti, piesaistot Eiropas reģionālās attīstības fonda līdzekļus (turpmāk tekstā – ERAF). ERAF projekta “SIA ” Aizkraukles slimnīca” infrastruktūras uzlabošana, paaugstinot veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti” ietvaros veikta ķirurģijas un terapijas ēku rekonstrukcija, poliklīnikas ēkas fasāžu siltināšana un ieejas mezgla rekonstrukcija. ERAF projekta “Primārās veselības infrastruktūras uzlabošana SIA “Aizkraukles slimnīca”” ietvaros pilnveidotas sešas ģimenes ārstu prakses, iegādājoties medicīnas iekārtas, mēbeles un datortehniku, kā arī veikta sešu ģimenes ārstu prakšu telpu renovācija. ERAF projekta “Veselības aprūpes infrastruktūras attīstība SIA “Aizkraukles slimnīca”, uzlabojot kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību” īstenošanu. Projekta mērķis - uzlabot kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, jo īpaši sociālās, teritoriālās atstumtības un nabadzības riska pakļautajiem iedzīvotājiem. Projektā realizētie pasākumi 3 virzienos: • Sirds un asinsvadu onkoloģijas un citās veselības aprūpes jomās – 2D mamogrāfijas iekārtas iegāde, ultrasonogrāfijas iekārtas iegāde, tiešā bezvadu digitālā detektora iegāde analogās rentgena iekārtas digitalizācijai, monitora iegāde endoskopiju kabinetam • Hronisku pacientu atbilstošas aprūpes nodrošināšanā kā I līmeņa slimnīcai – pacientu funkcionālo gultu (15gab), pacientu elektrisko pacēlāju (2gab), elektrokardiogrāfa, pacientu transporta krēsla iegāde. Ministru kabineta noteikumu Nr.60 “Par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām” 14.punkta prasību izpildi – defibrilatora iegāde. ▪ Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Aizkraukles novada ģimnāzijā (tagadējā vidusskolā) Lāčplēša ielā 21 un Aizkraukles vakara (maiņu) vidusskolā. ▪ 2021. gadā pārrobežu projekta “Pārrobežu novadu iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošana, veicinot mazāk attīstīto teritoriju attīstības potenciālu” ietvaros Aizkraukles pilsētā Daugavas krastā uzstādīti āra trenažieri un bērnu rotaļu laukums; ▪ 2022. gadā veikts Aizkraukles pagasta kultūras nama ēkas centrālās daļas (jumta un iekštelpu) remonts; ▪ 2022. gadā veikta Sporta halles jumta siltināšana; ▪ 2022. gadā noslēdzies projekts “Dzīves apstākļu uzlabošana trūcīgajā pārrobežu reģionā, veicinot drošas un atbildīgas sabiedrības veidošanos”, kur ietvaros tika ierīkotas 95 videonovērošanas kameras, kas diennakts režīmā ļauj novērot situāciju 29	
--	--	--	--

		vietās pilsētā; 2022. gadā “Unikālu ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas vērtību izmantošana zaļā izzinošā tūrisma attīstībā” – izbūvēts daudzfunkcionāls veloparks un izstrādāts jauns tūrisma piedāvājums. 2022. gadā veikta “P. Barisona Aizkraukles Mūzikas skolas telpu vienkāršotā atjaunošana”, iekštelpu remonts, jumta pārbūve un teritorijas labiekārtošana. 2022. gadā uzsākta “Daudzfunkcionālā sporta laukuma izbūve Aizkraukles novada stadiona teritorijā”. Projekta ietvaros paredzēts izbūvēt 1 futbola laukumu ar mākslīgo zālāju, 4 strītbola laukumus ar ūdenscaurlaidīgu gumijas segumu, 2 volejbola laukumus, 1 āra treniņlaukumu, 1 bērnu rotaļu laukumu, žogu u.c. darbus. - Projekta “Daugavas pastaigu un izzīņas takas izbūve un atjaunošana” ietvaros izveidota aktīvās atpūtas zonu ar trasi skrituļošanaī un slēpošanai. Mierīgās atpūtas un rekreācijas zona apvieno pastaigu takas un atpūtas vietas pie Daugavas. “Vides piekļūstamības nodrošināšanas pasākumi Daugavas ielā 1, Aizkrauklē” - atjaunots Aizkraukles novada Sociālā dienesta ieejas mezgls un ierīkota uzbrauktuve, lai nodrošinātu vides pieejamību visām personu grupām. “Sociālā dienesta ēkas atjaunošana ar lietošanas veida maiņu” - esošā jumta latojuma un jumta seguma maiņa, esošo spāru pastiprināšana un zibensaizsardzības sistēmas izbūve.	
Ekonomiskie faktori Tautsaimniecības nozaru attīstība		- Aizkraukles pilsētas un pagasta ekonomiskie faktori ir saistīti ar lauksaimniecības tradīcijām, vietējo uzņēmējdarbību, transportu un demogrāfiskajām izmaiņām. - Faktori, kas nosaka uzņēmējdarbības veikšanu, ir novada teritoriālais izvietojums, nepieciešamo resursu (cilvēkresursu, dabas resursu, atbilstošas infrastruktūras un finanšu resursu) pieejamība un kvalitāte. Uzņēmējdarbību ietekmē arī normatīvā vide, kuru lielā mērā regulē valsts līmeņa likumdošana, tomēr arī pašvaldības rīcībā ir atbalsta instrumenti, ar kuru palīdzību var nodrošināt uzņēmējdarbības attīstībai labvēlīgu vidi un sekmēt jaunveidojamā Aizkraukles novada uzņēmēju konkurētspēju un novada izaugsmi kopumā.³² - Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu 2023. gadā saskaņā ar SIA “Lursoft IT” datiem, kas reģistrēti pēc to reģistrācijas adreses Aizkrauklē un pagastā, apkopoti 14. tabulā. Aizkraukles novada lielākais uzņēmums pēc apgrozījuma ir AS “VIRŠI-A”, kas nodarbojas ar degvielas mazumtirdzniecību un ir reģistrēta Aizkraukles pagastā 1995. gadā, sasniedzot apgrozījumu 2023. gadā 323 436 508 milj. EUR. Otrajā vietā SIA “JELD-WEN LATVIJA”, kas nodarbojas ar finiera lokšņu un koka paneļu ražošanu un ir reģistrēta Aizkrauklē 1994. gadā, sasniedzot apgrozījumu 2023. gadā 71 487 564	Aizkraukles pilsēta un pagasts atrodas pie galvenajiem transporta ceļiem, kas ļauj ērti piekļūt lielākajām Latvijas pilsētām un kaimiņu reģioniem. Transporta infrastruktūra ir svarīga, jo tā atvieglo uzņēmējdarbību un preču plūsmu, īpaši lauksaimniecības produktiem, kas jātransportē uz tirgu.

³² Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

milj. EUR. Trešajā vietā SIA “VIRŠI Renergy”, kas nodarbojas ar elektroenerģijas tirdzniecība un ir viens no jaunākajiem uzņēmumiem, reģistrēta Aizkraukles pagastā 2020. gadā, sasniedzot apgrozījumu 2023. gadā 30 941 874 milj. EUR.

14. tabula. Uzņēmumi ar lielāko apgrozījumu un tā izmaiņām 2023. gadā³³

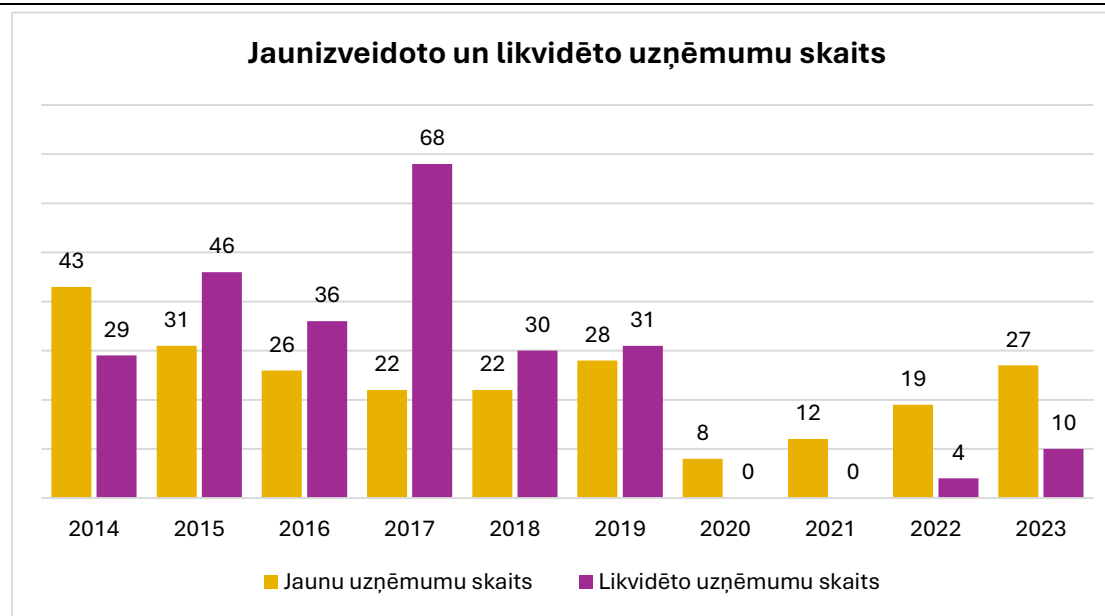
Nr. p.k.	Uzņēmums	NACE	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums 2023.gadā, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2022, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2021, %	Apgrozījuma izmaiņas pret 2020, %
1	VIRŠI-A, AS	47.30	Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās	323436508.00	-7.81	46.58	88.68
2	JELD-WEN LATVIJA, SIA	16.21	Finiera lokšņu un koka paneļu ražošana	71487564.00	-4.35	-2.90	6.00
3	VIRŠI Renergy, SIA	46.71	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	30941874.00	10.30	2648.89	n/d
4	Avēnija VP, SIA	45.20	Automobiļu apkope un remonts	9679341.00	8.23	94.38	153.50
5	SECES KOKS, SIA	35.30	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana	8423484.00	110.53	711.61	775.50
6	Aizkraukles Saldumi, SIA	10.82	Kakao, šokolādes, konfekšu un citu cukuroto konditorejas izstrādājumu ražošana	6089634.00	7.47	24.43	44.29
7	Aizkraukles slimnīca, SIA	86.10	Slimnīcu darbība	4577496.00	1.50	5.30	30.87

■ Atbilstoši pašvaldības iespējām un finanšu resursiem tiek veikta infrastruktūras sakārtošana.

■ Iedzīvotāju skaits un vecuma struktūra, kā arī nodarbinātības līmenis ir nozīmīgi faktori, kas nosaka vietējās ekonomikas attīstību. Ja iedzīvotāju skaits ir samazinājies vai, ja ir liela migrācija uz pilsētām, tas var ietekmēt vietējo darba tirgu un patērētāju pieprasījumu.

³³ <https://statistika.lursoft.lv/lv/statistika/gada-parskati/ar-lielako-gada-apgrozijumu/novads/aizkraukles-novads/#lapa2>

8	AIZKRAUKLES SILTUMS, Aizkraukles novada pašvaldības SIA	35.30	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēš ana	3732529.00	14.87	117.42	150.31
9	AIZKRAUKLES SABIEDRĪBA, SIA	47.11	Mazumtirdzn iecība nespecializē tajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	2433369.00	-18.70	-22.83	-30.23
10	VIRŠI loģistika, SIA	68.20	Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana	2351436.00	1.36	32.26	3784.30

22. attēls. Jaunizveidoto un likvidēto uzņēmumu skaits Aizkraukles pilsētā un pagastā no 2014. līdz 2023. gadam ³⁴

Realizētie projekti uzņēmējdarbības veicināšanai:

- Aizkraukles novada Uzņēmējdarbības atbalsta centrs (turpmāk - UAC) ir izveidots 08.09.2017. projekta “Uzņēmējdarbības atbalsta sistēmas izveide un pieejamība Zemgalē, Kurzemē un Ziemeļlietuvā” programmas “Interreg V-A Latvijas-Lietuvas programmas 2014.-2020.gadam” (turpmāk – projekts) ilgtspējīgai īstenošanai. UAC mērķis ir nodrošināt informācijas pieejamību un konsultatīvu atbalstu personām, kuras ir uzsākušas vai vēlas uzsākt uzņēmējdarbību, veicinot ilgtspējīgas un kvalitatīvas biznesa vides attīstību un sadarbību. Projekts noslēdzās 2019. gadā.
- Realizētie uzņēmējdarbības vides uzlabošanas veicinošie projekti no 2014. līdz 2020.gadam:
 - “Maurēnu ielas izbūve”;
 - “Satiksmes drošības uzlabojumi Sprīdīša ielā Aizkrauklē”;
 - “Spīdolas ielas rekonstrukcija”;
 - “Jaunceltnes ielas rekonstrukcija un tai pieguļošo teritoriju infrastruktūras sakārtošana”;
 - “Esošās rūpnieciskās teritorijas infrastruktūras sakārtošana Jaunceltnes un Gaismas

³⁴ Ekonomiskā attīstība un uzņēmējdarbība: <https://raim.gov.lv/query-selection/list>

		ielas teritorijā, uzlabojot tās piemērotību ražošanas uzņēmumu attīstības vajadzībām” (realizēts); - “Esošās rūpnieciskās teritorijas infrastruktūras sakārtošana Dārza un Rūpniecības ielu rajonā, uzlabojot to atbilstību ražošanas uzņēmumu attīstības vajadzībām” (plānots realizēt); - Grants ceļu pārbūve Aizkraukles pagastā Ceļu pārbūve posmos Mežvēveri – Melķitāres 0-1,65 km, Jaunāres – Ārītes 1,6 km, Stepīni- Plēsas 0-0,61 km, Asni – Ritsalas 0-1 km, Stepīni – Plēsas- Papardes 3,85-4,7 km (KOPĀ 4,66 (5,71) km). ▪ 2021. gadā realizēts projekts “Esošās rūpnieciskās teritorijas infrastruktūras sakārtošana Mednieku un Gaismas ielas teritorijā, uzlabojot tās piemērotību ražošanas uzņēmumu attīstības vajadzībām”, kura ietvaros tika veikta Mednieku ielas un Gaismas ielas pārbūve, lietus kanalizācijas izbūve un apgaismojuma pārbūve Gaismas ielā. ▪ 2022. gadā noslēdzies projekts “Ielu infrastruktūras pielāgošana uzņēmējdarbības attīstībai”, kura ietvaros veikta rotācijas apla un tā apgaismojuma pārbūve Jaunceltnes un Gaismas ielas krustojumā, Jaunceltnes ielas seguma pārbūve projektā paredzētajā teritorijā, apgaismojuma pārbūve Jaunceltnes ielai projektā paredzētajā teritorijā un meliorācijas sistēmas pārbūve. ▪ 2023. gadā projekta “Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas - Ielu infrastruktūras pielāgošana uzņēmējdarbības attīstībai II kārtā” ietvaros veikta Skolas ielas pārbūve 0.364 km, apgaismojuma pārbūve Skolas ielā, lietus kanalizācijas izbūve Skolas ielā, ūdens un kanalizācijas tīklu pārbūve, stāvlaukumu izbūve. ▪ Novada uzņēmējiem tiek nodrošināta informācija par uzņēmējdarbības iespējām novadā, organizēti semināri, tikšanās. Ik gadu tiek rīkots uzņēmēju godināšanas pasākums, organizēts Biznesa ideju konkurss “Esi uzņēmējs Aizkraukles novadā”. Uzņēmējdarbības centrs nodrošina un plāno novada uzņēmēju mārketinga aktivitātes – piedalīšanos izstādēs un mārketinga materiālu sagatavošanu, veicina un koordinē pieredzes apmaiņas pasākumus un Aizkraukles novada pašreizējās situācijas raksturojums, publicitāti gan vietējā, gan starptautiskā līmenī.	
Teritorijas plānojuma vai attīstības plānošanas dokumenta rezultātie	Apdzīvojums ▪ Plānots veidot Aizkraukles pilsētas un Aizkraukles pagasta ciema	▪ Aizkraukles novada teritorijas plānojumā tika iezīmēta jauna Aizkraukles pilsētas, Aizkraukles pagasta un Aizkraukles ciema robeža. Līdz 2017.gada maijam Aizkraukles teritoriālo vienību robežas ar saistošajiem noteikumiem nebija noteiktas. Bija nepieciešamība noteikt jau iezīmētās robežas teritorijas plānojumā 2014.-2026.gadam. 2017.gada 31.maijā tika pieņemts lēmums Nr.117 (protokols Nr.5, 15.§) “Par precizējumu Aizkraukles novada domes 25.04.2017. saistošajos noteikumos Nr.2017/9	▪ Tiek izvērtēts novada teritorijas esošais potenciāls, resursi un noteiktas teritorijas izmantošanai

rādītāji	attīstību pēc kompakta principa – attīstīt un apgūt apbūves teritorijas primāri vietās, kuras ir tuvu jau izveidotai apbūvei. (VP 26.lpp)	“Par Aizkraukles novada teritoriālās iedalījuma vienības – Aizkraukles pilsētas, Aizkraukles pagasta un Aizkraukles ciema robežu noteikšanu””. Saistošie noteikumi nerada tiešu ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā. ■ Aizkraukles novada teritorijā apbūve notiek saskaņā ar Aizkraukles novada teritorijas plānojumu, blīvāka apbūve tiek veidota pilsētas un ciema teritorijās. Apbūves intensitāte attēlota 23. attēlā. 23.attēls. Apbūves intensitāte.³⁵ ■ 2021. gadā pēc administratīvi teritoriālās reformas tika apstiprināta Aizkraukles novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.-2034.gadam (apstiprināta ar Aizkraukles novada pašvaldības 17.11.2021. lēmumu Nr.473). ■ 2021. gada nogalē apstiprināta Aizkraukles novada Attīstības programma 2021.-2028.gadam (apstiprināta ar Aizkraukles novada pašvaldības 17.11.2021. lēmumu Nr.472). ■ Aizkraukles novada dome 2023. gada 16. martā pieņēmusi lēmumu Nr.8 (protokols Nr.4; 4§) “Par Aizkraukles novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu”, lemjot par jauna Aizkraukles novada teritorijas plānojuma izstrādi un apstiprinot darba uzdevumu.	nepieciešamās prasības un ierobežojumi, tostarp prasības derīgo izrakstu ieguves vietu izveidei.
----------	---	--	--

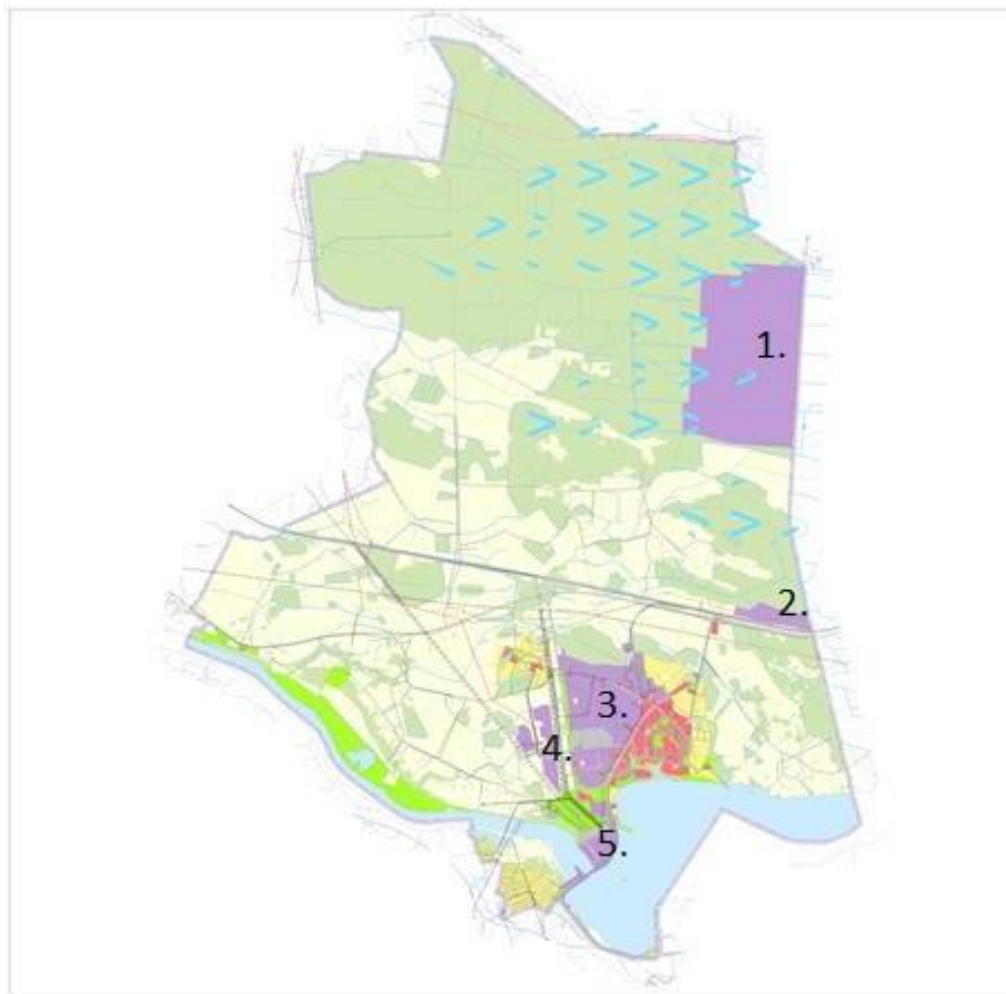
³⁵ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema>

		▪ Viena no pašvaldības autonomajām funkcijām saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu ir noteikt zemes izmantošanu un apbūvi. Atbilstoši normatīvajiem aktiem līdz 2025. gada 31. decembrim pašvaldībām jāizstrādā jauni saistošie noteikumi par teritorijas plānojumu. Tā izstrādes mērķis ir nodrošināt vienotu prasību noteikšanu Aizkraukles novada teritorijas izmantošanai un apbūvei, nosakot priekšnoteikumus vides kvalitātes paaugstināšanai, ilgtspējīgai, efektīvai un racionālai teritorijas un citu resursu izmantošanai, mērķtiecīgai un līdzsvarotai ekonomikas attīstībai, pamatojoties uz Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021. – 2034. gadam noteikto telpiskās attīstības perspektīvu, Aizkraukles novada attīstības programmā 2021.–2028. gadam noteiktos mērķus un ievērojot Attīstības plānošanas sistēmas likumā un Teritorijas attīstības plānošanas likumā nostiprinātos teritorijas attīstības plānošanas principus. Teritorijas plānojumu izstrādā saskaņā ar nacionālā un reģionālā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2021. – 2035. gadam noteiktajiem uzdevumiem un plānoto telpiskās attīstības perspektīvu, ņemot vērā normatīvajos aktos par teritorijas plānošanu, izmantošanu un apbūvi noteiktās prasības, kā arī izvērtējot blakus esošo novadu – Bauskas, Jēkabpils, Ogres un Madonas novada pašvaldību plānošanas dokumentus. ▪ Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija sadarbībā ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros īstenoja aktivitāti “Dāvana Latvijai – elektroniska ainavu dārgumu krātuve “Latvijas ainavu dārgumi vakar, šodien, rīt”, kuras ietvaros tika noteikti ainavu dārgumi nacionālā un reģionālā līmenī. Lejasdaugavas–Vestienas ainavu reģiona robežas nosaka samērā viendabīgā ainavas telpiskā struktūra, Aiviekstes kā nozīmīgas vēsturiskas robežupes robežas un Daugavas senielejas (t.sk. Lauces ielejas) ainava, un tas ietver 9 ainavu apvidus. Ainavu reģionā vienlīdz dominē kā plaši mežu masīvi, tā arī atsevišķi plašu lauksaimniecības zemju masīvi un daudzveidīgi lauksaimniecības zemju kompleksi. Nozīmīgas ir arī purvu ainavas (atsevišķi masīvi ir izstrādāti), bet gar Daugavu virknējas urbanizētas ainavu telpas. Ainavu dārgumi nacionālajā mērogā: Daugava ar Pļaviņu HES, Daugava pie Klidziņas un Skrīveru dendroloģiskais parks, Daugava un Pērses sateka un Kokneses parks ar viduslaiku pilsdrupām.³⁶	
	Rūpnieciskās teritorijas ▪ Jaunas papildu rūpniecības teritorijas stratēģiski izvietot	▪ Industriālās teritorijas Aizkraukles pilsētā un pagastā attēlotas 24. attēlā: 1. Liegums “Aizkraukles purvs un meži” kūdras ieguves industriālā teritorija (platība 516,5 ha); 2. Aizkraukles dzelzceļa stacijai pieguļošā perspektīvā industriālā teritorija (platība 14 ha);	▪

³⁶ Aizkraukles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2034. gadam un attīstības programmas 2021.–2028. gadam pašreizējās situācijas raksturojums

virzienā uz ziemeļiem no Aizkraukles pilsētas pie autoceļa A6;
Tuvāk pilsētai esošās ražošanas teritorijas paredzēt vieglākai ražošanai (piemēram, tikai C kategorijas piesārņojošās darbības, vai tikai C un B), īpaši pievēršot uzmanību smaku izplatībai, gaistošo organisko savienojumu lietošanai, arī troksnim. Šajā apdzīvojumam tuvākajā zonā būtu ieteicams attīstīt, piemēram, augstu tehnoloģiju uzņēmumus, industriālo parku nelielākām ražotnēm vai tādām kas nerada būtiskus viegli gaistošu organisku vielu, smaku, smalko daļiņu (PM), putekļu vai citu piesārņojošo vielu emisijas; (VP 25.lpp)

3. Aizkraukles pilsētas - Jaunceltnes un Rūpniecības ielu pieguļošā teritorija (platība 195 ha);
4. Aizkraukles pagasta industriālā teritorija (platība 46 ha);
5. Pļaviņu HES industriālā teritorija (platība 30 ha).

24.attēls. Industriālās teritorijas Aizkraukles pilsētā un pagastā

Uzņēmēju realizētie projekti:

- KS Latraps "Graudu pirmapstrādes kompleksa izveide Aizkrauklē" (realizēts), Jaunceltnes iela 20A, Aizkraukle, Aizkraukles novads;
- SIA Seces koks "Šķeldas katlumāja Rūpniecības ielā 12, Aizkrauklē" – 5,057 milj.

		EUR. (realizēts); - SIA Jeld-Wen Latvija “Ražotnes paplašināšana” ieguldīja 1,3 milj., Rūpniecības iela 13, Aizkraukle, Aizkraukles novads; - SIA AKZ “Baļķu glabāšanas laukuma izveide un baļķu šķirošanas līnijas izveide” 4,5 miljoni (realizēts), Jaunceltnes iela 7, Aizkraukle, Aizkraukles novads; - SIA “Mikas M” “Ražošanas ceha un noliktavas rekonstrukcija” (realizēts), Torņu iela 2B, Aizkraukle, Aizkraukles novads; - SIA Dalkija Koģenerācijas stacijas izveide Aizkraukles pilsētā. 1,62 milj. EUR, (realizēts), Mednieku iela 10, Aizkraukle, Aizkraukles novads.	
	Lauku zemju un mežu teritorijas ▪ Saglabāt konceptuālu dalījumu L-1 un L-2 zonās, tādējādi dodot gan iespēju uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei novadā, gan arī nodrošinot teritorijas koncentrētam apdzīvojumam kvalitatīvā dzīves vidē. (VP 26.lpp)	▪ Aizkraukles teritorijas plānojumā tiek saglabāts konceptuālu dalījumu L-1 un L-2 zonās, tādējādi dodot gan iespēju uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei novadā, gan arī nodrošinot teritorijas koncentrētam apdzīvojumam kvalitatīvā dzīves vidē. ▪ Lielākās investīcijas lauku teritorijā tika investētas 2016.gadā SIA Pelikana Biomasas koģenerācijas stacijas izveidei Aizkraukles pagastā - 4,15 milj. EUR.	
	Teritorijas ar īpašiem noteikumiem ▪ Teritorija, kurai izstrādājams lokālplānojums, detālplānojums vai ainavu plāns. (VP 28.lpp)	▪ Aizkraukles novada domes 2017.gada 30.novembra lēmums Nr.235 (protokols Nr.11, 1.§) “Par lokālplānojuma zemes vienībai Muzeju ielā 19, Aizkrauklē, Aizkraukles novadā, kadastra apzīmējums 32010530205, izstrādes uzsākšanu, lai izdarītu grozījumus Aizkraukles novada Teritorijas plānojumā un darba uzdevuma apstiprināšanu”. Lokālplānojuma izstrādes mērķis ir mainīt teritorijas plānojumā noteikto atļauto teritorijas izmantošanu no pašreiz zemes vienībā atļautās teritorijas izmantošanas – “Mazstāvu dzīvojamā apbūves teritorija” DZS1, vietā nosakot jaunu funkcionālo zonu “Mazstāvu dzīvojamā apbūves teritorija” DZS3, kurā būtu atļauts zemes vienību sadalīt divās daļās, izstrādājot zemes vienībai (arī dabas pamatnes teritorijā) ainavu plānu, kas ļautu saglabāt ainaviskās Daugavas ūdenskrātuves krastu vērtības, neļaujot apbūvētajai teritorijai aizsegt skatu no Muzeja ielas uz Daugavu. ▪ Aizkraukles novada domes 2009.gada 30.jūlija lēmums Nr.175 (protokols Nr.9, 1.§) “Par detālplānojuma Teritorijai starp Dārza, Enerģētiķu ielām un Daugavas ūdenskrātuvi posmā no Nokalniem līdz Pļaviņu HES Aizkrauklē, Aizkraukles novadā apstiprināšanu”.	

		▪ Aizkraukles novada domes 2014.gada 30.jūlija lēmums Nr.135 (protokols Nr.8, 4.§) “Par detālplānojuma nekustamajam īpašumam Lāčplēša ielā 32, Aizkrauklē, Aizkraukles novadā apstiprināšanu”. ▪ 2019.gada maijā tika izstrādāta Aizkraukles novada Daugavas ūdenskrātuves ainavu koncepcija ▪ http://www.aizkraukle.lv/wp-content/uploads/2019/09/paskaidrojuma_raksts.pdf, kuras galvenais mērķis veicināt novada identitātes veidošanu un uzturēšanu, balstoties uz atziņu, ka ainava atspoguļo cilvēku un vietu vēsturi; veicināt novada vienotā dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu un attīstību (ainavu krātuve); izstrādāt kārtību, kas nepieciešama, lai ilgākā laikā, pakāpeniski īstenotu un laika gaitā pilnveidotu ainavu koncepciju, ņemot vērā reālos attīstības procesus un sabiedrības attieksmi.	
--	--	--	--

Secinājumi (analītisks paplašināts izvērtējums):

- Monitoringa pārskata periodā no 2014. līdz 2023. gadam nav konstatētas plānošanas dokumenta būtiskas vai neparedzētas ietekmes uz vidi, cilvēku veselību un drošību, jo teritorijas plānošana, izmantošana un apbūve tiek veikta, ievērojot pašvaldības saistošos noteikumus un citus normatīvos aktus, kā arī institūciju nosacījumus un tehniskos noteikumus.
- Aizkraukles novada teritorijas plānojums 2014.-2026. gadam izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada noteikumiem Nr.240, ievērojot tajos noteikto teritorijas plānu izstrādāšanas kārtību un procedūru, kā arī saistošajiem normatīvajiem aktiem teritorijas plānošanā un būvniecībā.
- Pilnīgu datu trūkums traucē novērtēt vides stāvokļa (gaisa kvalitāte, ūdens kvalitāte) izmaiņas plānošanas dokumenta ietekmē.
- Nav pamata uzskatīt, ka Aizkraukles novada teritorijas plānošanas īstenošana būtu radījusi būtiski ietekmi arī uz aizsargājamajām dabas teritorijām dabas parku “Daugavas ieleja” un dabas liegumu “Aizkraukles purvs un meži”.
- Vislielākā ietekme uz vidi joprojām saglabājas slēgtās Dzelzsbetona rūpnīcas teritorijā, Dzelzceļa ielā 10, radot pastāvīgu naftas produktu piesārņojuma avotu gan gruntij, gan pazemes ūdeņiem. Vieta kopš 2017.gada 29.novembra ir iekļauta piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu sarakstā (Reģistrācijas Nr. 32015/2810) kā piesārņota vieta. 2019.gadā tika izstrādāta Darbu programma grunts un pazemes ūdeņu detalizētai piesārņojuma izpētei Aizkrauklē, Dzelzceļa ielā 10.
- Kopumā pašvaldībā ir veiktas aktivitātes, kas ietekmē uzņēmējdarbības attīstību un vides kvalitātes saglabāšanu. Ir paaugstināts labiekārtojuma līmenis, komunālās infrastruktūras līmenis, veicot piesārņojuma slodzes samazinājumu uz vidi.
- Jaunajā teritorijas plānojumā būtu nepieciešams iestrādāt prasības, kas saistītas ar dabas parka „Daugavas ieleja” teritoriju. Ņemot vērā to, ka ir izstrādāts dabas parka „Daugavas ieleja” dabas aizsardzības plāns (2014.- 2026.gadam) būtu ieteicams Jaunajā Aizkraukles novadu teritorijas plānojumā ietver integrētas dabas parkam atbilstošas prasības.
- Aizkraukles pagastā esošās aizsargājamās dabas teritorijas, kā arī mikroliegumi, sugas un biotopi turpina kalpot kā svarīgs bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas elements.
- Teritorijas plānojumā ieteicams pārskatīt Aizkraukles ciema robežas.

- Būtu nepieciešams rast jaunas iespējas finanšu līdzekļu piesaistei, kas tiktu novirzīti iedzīvotāju atbalstam, lai sekmētu mājsaimniecību skaita palielināšanos, kas pievienojušās izveidotajiem centralizētajam ūdensvadiem un centralizētajiem notekūdeņu tīkliem. Tādā veidā mazinātos augsnes un gruntsūdeņu fekālais un bakterioloģiskais piesārņojums.
- Palielinot noslēgto līgumu skaitu ar iedzīvotājiem par centralizēto sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, tiks garantēta atkritumu savākšana, mazinot nepareizu atkritumu apsaimniekošanu (noglabāšanu, sadedzināšanu). Nepareiza atkritumu apsaimniekošana var atstāt negatīvu ietekmi uz vidi ilgtermiņā. Atkritumu apsaimniekošanā jāturpina arī cīņa ar nelegālu atkritumu izmešanu un piegružošanu.
- Tūrisma infrastruktūras (viesnīcas, viesu mājas, kempingi, ēdināšanas iestādes un citi servisa objekti) attīstība būtu nepieciešama, lai spētu piesaistīt un nodrošināt tūrisma pieaugumu, līdz ar to veicinātu novada atpazīstamību. Pareizi labiekārtojot dabas teritorijas un izveidojot ekotūrisma takas, var vienlaikus attīstīt tūrisma uzņēmējdarbību, kā arī izglītēt cilvēkus par vides jautājumiem.
- Iedzīvotāju skaits ir samazinājies, saimnieciskās aktivitātes nav būtiski mainījušās.
- Viena no lielākajām vērtībām jaunveidojamā Aizkraukles novadā ir teritorijas ar ainavisku vērtību, kur katrā novadā ir izceļamas savas unikālas vērtības.
- Nepieciešams īstenot pasākumus klimata pārmaiņu mazināšanai, samazinot siltumnīcefekta izraisīto gāzu (SEG) emisijas, veicinot atjaunojamo resursu izmantošanu fosilo vietā un oglekļa dioksīda (CO2) piesaisti (piemēram, stādot kokus un mežus).
- Nepieciešams īstenot pielāgošanos klimata pārmaiņām, veidojot noturīgu infrastruktūru un risinājumus pret klimata pārmaiņu sekām, piemēram, plūdiem, dzeramā ūdens pieejamību karstajās dienās, un ēku attiecīgus inženiertehniskus risinājumus, piemēram, apēnojumam.
- Nepieciešams rast iespējas piesaistīt ES fondu un valsts līdzekļus jaunu projektu īstenošanai novada attīstībai.
- Jaunajā Aizkraukles novada teritorijas plānojumā būtu nepieciešams iestrādāt prasības, kas saistītas ar vēja parku un saules parku attīstību, kas strauji ienāk Aizkraukles novada teritorijā.